

Vlaams
Parlement

vergadering **C135**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 24 februari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over toepassing van een wilddetectiesysteem in Vlaanderen – 917 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het concessiebeleid inzake geothermie – 975 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het concessiebeleid met betrekking tot diepe geothermie – 1083 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden – 1212 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Oosterweelverbinding, meer bepaald wat de wijziging van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) betreft – 1034 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het beslissingsproces inzake de bescherming van de historische permanente poldergraslanden – 1087 (2014-2015)	25
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de trage besluitvorming inzake het gebruik van warrelnetten aan de kust – 1107 (2014-2015)	28
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de beslissing van de Vlaamse Regering over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Noord-Zuid Limburg (N74) – 1110 (2014-2015)	30
VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het wonen in scheepscontainers – 1182 (2014-2015)	36
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het kwaliteitslabel Blauwe Vlag aan de Vlaamse kust – 1159 (2014-2015)	40
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over te hoge stikstofwaarden bij verkeersassen – 1222 (2014-2015)	42

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over toepassing van een wilddetectiesysteem in Vlaanderen – 917 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

Mevrouw An Christiaens (CD&V): In Vlaanderen neemt het aantal ongevallen met overstekend wild de laatste jaren almaar toe. Ik heb cijfers voor Limburg. In 2014 waren er zeshonderd ongevallen met overstekend wild, met gelukkig meestal enkel blikschade maar regelmatig toch ook menselijke letsels tot gevolg. De huidige maatregelen zoals wildspiegels en waarschuwborden blijken duidelijk onvoldoende te zijn. Er zijn dan ook nieuwe maatregelen nodig: men denkt dan vooral aan het plaatsen van ecorasters die de gewestwegen zouden begrenzen. Wat nu ook steeds vaker aan bod komt, is het wilddetectiesysteem dat bij ons echter nog niet bestaat. Met behulp van infraroodcamera's worden dieren gesignaleerd en worden de automobilisten gewaarschuwd door middel van dynamische borden. Zij kunnen dan hun snelheid verminderen waardoor de kans op ongevallen daalt.

Het systeem bestaat al in Duitsland, Nederland en Zwitserland. Cijfers uit Duitsland bevestigen dat er een daling is van het aantal ongevallen met overstekend wild met 88 procent. Het wilddetectiesysteem past bovendien ook in een ontsnipperingsbeleid, want in tegenstelling tot ecorasters vormt het systeem geen barrière in het gebied en kunnen de dieren zich vrij blijven bewegen.

Mijn vraag is ook geïnspireerd door een specifiek dossier namelijk het project Bosland in het noorden van de provincie Limburg. In maart 2013 heeft het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een ontsnipperingsplan voor Bosland uitgetekend. Dat bracht de versnipperingsproblematiek in kaart en tekende een logisch stappenplan uit om de vastgestelde problemen aan te pakken. In dit plan werd speciale aandacht besteed aan zones waar de open ruimte kruist met de weginfrastructuur, in dit geval met de gewestweg N715.

Voor de kruising van die gewestweg met het natuurgebied werden aanbevelingen gedaan voor maatregelen tegen overstekend wild zoals het wilddetectiesysteem. Sinds 2013 tot nu werden nog geen maatregelen genomen omdat er wat onduidelijkheid bestaat over het dossier. ANB en het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) kijken daarbij naar elkaar. Vandaar dat ik in december 2014 aan minister van Openbare Werken, Ben Weyts, heb gevraagd wat hij daarover denkt. Hij heeft toen geantwoord dat hij achter het wilddetectiesysteem staat en dat hij dat een grote troef vindt. Specifiek voor Bosland is hij bereid om die maatregelen daar technisch te faciliteren en verleent hij daaraan zijn medewerking. Hij verwijst verder naar u, minister, als zijn collega-minister die daarvoor bevoegd is.

Minister, wat is uw standpunt ten aanzien van het gebruik van het wilddetectiesysteem als alternatief voor de ecorasters? Overweegt u de toepassing daarvan in Vlaanderen? Zou u, zoals minister Weyts in zijn antwoord van 9 december 2014 suggereerde, bereid zijn om een proefproject op te starten in Bosland? Zo ja, hebt u daar al een concrete timing voor uitgetekend?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ik sluit me aan bij deze vraag. Ik heb in het verleden ook al heel wat vragen gesteld over mogelijke ontsnipperingsprojecten, ecorasters enzovoort.

Minister, ik heb recent nog een schriftelijke vraag gesteld met een overzicht van de geplande maatregelen inzake ontsnipperingsprojecten. U hebt toen een overzicht gegeven van wat er nog in de planning staat, maar u hebt ook gezegd dat een en ander ook afhangt van de beschikbare budgetten en van het overleg met de verschillende belanghebbenden en overheden. U hebt in dat antwoord ook verwezen naar een lopende studie over de populatiegrootte en de populatiedynamica.

Kunt u daar al iets meer over zeggen? Bevindt die studie zich in een finale fase of is ze al klaar? Zo niet, tegen wanneer mogen we die dan verwachten?

Mijn tweede vraag betreft de wilddetectiesystemen. Het kan misschien een goed project zijn. Ik heb al her en der, ook op de websites, gelezen dat u als minister enthousiast bent over dit project. Ik stel me vragen bij de kostprijs en bij de vandalismebestendigheid. In Nederland werden inderdaad al twee projecten doorgevoerd. In Duitsland is dat misschien al op meerdere plaatsen het geval, maar we weten ook dat er in Duitsland heel veel ecorasters geplaatst zijn. Ook in onze omgeving zijn er al heel wat ecorasters geplaatst. Het lijkt me een heel goed initiatief dat afdoend werkt. Bij de wilddetectiesystemen moeten de mensen de opflikkerende verkeersborden natuurlijk nog respecteren.

Los daarvan is er nog een project lopende in Nederland. Men krijgt signalen op de gps wanneer er wild wordt gesignaleerd. Dit werkt ook met infrarood, maar dan niet met verkeersborden langs de weg, maar met meldingen op de gps. Het zou goed zijn om dit verder te onderzoeken.

Minister, wanneer kunnen we de studie verwachten? Wat is de mogelijke kostprijs van de wilddetectiesystemen, zeker in vergelijking met de bestaande ecorasters?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, bedankt voor de vraag en de aanvullende vragen. Het wilddetectiesysteem kan de verkeersveiligheid uiteraard ten goede komen. Er lopen op dit moment een aantal proefprojecten in Duitsland, Nederland en Zwitserland. Het is een van de vele bestaande instrumenten. Daarnet werd al verwezen naar andere mogelijkheden zoals wildspiegels en wildrasters in combinatie met passages. Het systeem kan een bijkomende oplossing bieden, samen met alle andere instrumenten.

We zijn voorstander van het gebruik ervan, maar we moeten dat wel op een heel doordachte manier doen. Het klopt dat het investeringen, budgetten vraagt. Onze diensten zitten op dit moment samen met onder andere het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het ANB. Er wordt bekeken hoe het in de proefprojecten in onder meer Duitsland loopt, wat de kostprijs is en hoe we het kunnen doen. Het is natuurlijk ook afhankelijk van onderhoudskost, wilddensiteit, de aanwezigheid van grof wild. Al die factoren samen moeten ervoor zorgen dat we het niet overal moeten toepassen, want dat zou onbetaalbaar zijn.

In Bosland is er inderdaad al heel wat gebeurd. Er is een ontsnipperingsplan opgemaakt. Eind december werd het goedgekeurd door de drie betrokken gemeenten. Een dergelijk afwegingskader op basis van de vragen waar het wild zit en wat we kunnen doen, dat kostenefficiënt is en dat zo goed mogelijk aan de verkeersveiligheid ten goede komt, is erin opgenomen. Dit alles gebeurt natuurlijk samen met AWV, het is belangrijk om ook dit te vermelden. In de loop

van maart of april worden concrete acties uitgewerkt op basis van de overeenkomst die werd afgesloten.

Op dit moment kan ik nog geen harde uitspraken doen. Ze zullen er zeker komen, maar ik weet nog niet waar. We staan er positief tegenover. We volgen alles heel goed op in het proefproject.

Mevrouw Peeters, we hebben nog geen zicht op de kostprijs. We kijken in de richting van andere landen: wat kost het voor hen? Het gaat om een combinatie van borden die we nu kennen, die opflikkeren wanneer men een dorpskern binnenrijdt. Zoiets bestaat in het buitenland.

Wanneer de ervaringen positief zijn en wanneer het betaalbaar is, zullen we dit inderdaad graag toepassen in Vlaanderen.

Bij de studie over de populatie waar u naar verwijst, mevrouw Peeters, moet ik naar de stand van zaken vragen. Ik heb er niet direct zicht op. Als we iets meer weten, zullen we u daar graag van op de hoogte stellen. Ook op de vraag over de timing kan ik nu niet direct antwoorden.

We staan er dus heel positief tegenover. We blijven dit actief opvolgen in het buitenland. We moeten daarna een afwegingskader maken op basis van de buitenlandse ervaringen.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

Mevrouw An Christiaens (CD&V): Voorzitter, minister, ik dank u. Ik ben uiteraard heel tevreden dat u achter het systeem staat en dat u het in licht van de samenwerking blijft onderzoeken. Ik heb ook begrepen dat u tegen maart, april concrete beslissingen zult nemen in het licht van het proefproject Bosland. U zult in Bosland dus een proefproject voor Vlaanderen opstarten, het systeem evalueren en bekijken waar elders in Vlaanderen het toepasbaar kan zijn.

Wat de kosten betreft, wil ik nog graag meegeven dat minister Weyts heeft gezegd dat hij wil faciliteren en dat hij er medewerking aan wil verlenen. U kunt hem misschien vragen wat dat inhoudt, of er ook een duit in het zakje kan worden gedaan om het proefproject een extra duwtje in de rug te geven.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ook ik wil u graag bedanken voor het antwoord. In navolging van wat mevrouw Christiaens zegt, wil ik nog opmerken dat we in het verleden bij het plaatsen van de ecorasters ook wel te maken hadden met wat pingpong tussen ANB enerzijds en AWV anderzijds. Men is eruit gekomen. Voor Noord-Limburg zal er vroeg of laat ook soelaas geboden worden. Verkeersveiligheid is, zeker in de bosrijke gebieden, heel belangrijk. We moeten er de nodige aandacht aan besteden. De ontsnipperingsprojecten zijn daarbij van groot belang.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het concessiebeleid inzake geothermie – 975 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het concessiebeleid met betrekking tot diepe geothermie – 1083 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Zoals de waarschijnlijk aan de minister bekende resolutie over het ontwikkelen en bevorderen van diepe geothermie in Vlaanderen aantoont, is dat een duurzame vorm van energieopwekking met een groot potentieel voor Vlaanderen. Zowel in de Kempen – in de provincies Limburg en Antwerpen – als in delen van West-Vlaanderen, leent de bodemsamenstelling zich voor geothermische boringen. In een publicatie van december 2012 wijst de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) op de mogelijkheden en de benodigdheden om in Vlaanderen aan geothermiewinning te doen.

Diepe geothermie is een troef voor de regio Kempen, een regio die inzake tewerkstelling al hard is getroffen door de slabakkende economie. Geothermie was en is opgenomen als slimme investering in recente streekpacten en ook in het Dynamisch Actieplan Kempen (DYNAP), zoals het ook voordien stond in de streekpacten van RESOC-Kempen (regionaal sociaal-economisch overlegcomité). Het is een plan dat ook op steun zou moeten kunnen rekenen van de huidige Vlaamse Regering, zoals ook het geval was met de vorige Vlaamse Regering.

Er zijn plannen voor testen en boringen in het kader van geothermie. Er staan twee concrete projecten op stapel in de Antwerpse Kempen. Een aanpassing van de Vlaamse regelgeving is evenwel nodig opdat de plannen snel kunnen worden geconcretiseerd. Deze wijziging van de regelgeving is dringend nodig om de investeringen, die bijdragen tot een klimaatvriendelijke samenleving en tot nieuwe en duurzame tewerkstelling in onze streek, niet mis te lopen.

Minister, welke rol ziet u weggelegd voor geothermie in Vlaanderen? Hoever staat u met de uitwerking van een beleid en concrete regelgeving inzake het concessiebeleid voor geothermie, conferatur de voormelde resolutie waarin uitdrukkelijk werd gevraagd om de regelgeving te verfijnen en aan te passen? Erkent u het dringend karakter van voormeld concessiebeleid? Welke timing en aanpak kunt u garanderen aan de potentiële investeerders, die wachten op een sein van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Inzake duiding en omkadering van geothermie sluit ik me volledig aan bij het betoog van de heer Bertels. Dat behoeft geen verdere uitleg. Ik sluit me ook aan bij zijn vragen en wil er nog enkele vragen aan toevoegen.

Minister, heeft Vlaanderen de ambitie om op termijn een soort van structuurplan voor de geothermische bronnen te bewerkstelligen waarop toekomstige projecten en vergunningen kunnen voortbouwen? Is er al een eenduidig besluit genomen over de al dan niet toepassing van milieueffectenrapporten voor diepe geothermieprojecten? Hoe staat u tegenover het implementeren van een eenstapsprocedure waarbij de opsporings- en winningsvergunning in één

procedure worden vervat? Wat is de stand van zaken op het onderzoek van de GEOHEAT-app over de economische haalbaarheid van geothermieprojecten?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Iedereen in dit halfroond is overtuigd van het potentieel en de mogelijkheden van geothermie, ook in Vlaanderen. We hebben in april 2014 nog een voorstel van resolutie goedgekeurd met daarin elementen die vandaag terugkomen in de vraag om uitleg. Ook in de discussie over de beleidsnota hebben we hierover gepraat.

Minister, u gaf aan dat u werkt in de richting van een concessiesysteem voor geothermie. De ondergrond is druk bevraagd dezer dagen. Er worden opties bekeken voor CO₂-opslag, eventueel voor gasopslag. Een goede ordening van onze ondergrond is zeker aan de orde.

Minister, hoever staat het ondertussen met uw werk? Minister van Energie, mevrouw Turtelboom, erkent ook voluit het potentieel van geothermie. Ze stelt investeringssteun in het vooruitzicht. Midden dit jaar wil ze een oproep doen. Is er al overleg geweest met u, minister, om die twee beleidsinspanningen op elkaar af te stemmen? Het is hoe dan ook belangrijk om zo een eenduidig Vlaams beleid te kunnen voeren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Geothermie is al geregeld de revue gepasseerd. Het kan een interessante energiebron zijn voor Vlaanderen. Minister, u hebt in het verleden gezegd dat men bezig is om de Vlaamse ondergrond in kaart te brengen. Wat is de stand van zaken daarvan? Het een kun je niet zonder het ander bekijken.

Minister Turtelboom heeft het voorbije weekend een geothermische installatie bezocht. Dat lijkt heel interessant. Ze koppelt dat ook aan het energiepact. Misschien moet ik mijn vraag aan haar stellen.

Ik zou dus willen oproepen om daar niet te gefragmenteerd werk van te maken maar om het samen te bekijken en de krachten te bundelen om het kansen te geven.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik wil me aansluiten bij alle positieve opmerkingen rond geothermie. Mensen van Voka en een aantal burgemeesters hebben inderdaad recentelijk een bezoek gebracht aan Beieren om te zien hoever men daar staat. We weten dat op dit ogenblik de VITO bezig is om in de provincie Limburg geothermische onderzoek te voeren, een project dat vorig jaar is opgestart. De metingen zijn nu gebeurd en ik dacht dat we tegen juni de resultaten ervan zouden mogen ontvangen.

Ik wil namens onze fractie duidelijk stellen dat we zeker het hele verhaal rond de geothermie mee opvolgen en als extra groene energie toejuichen. Ik heb begrepen dat de firma Janssen op zeer korte termijn zelf op haar eigen terreinen als privaatproject wil starten met geothermie. Dat zou zeker ook al een goed proefproject zijn. Uiteraard wachten we ook de resultaten af van het VITO-onderzoek, tenzij u daar vandaag al iets meer over zou vertellen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil deze vraagstelling graag ondersteunen, zeker vanuit de Kempen. Ik denk dat iedereen vanuit de Kempen, van Limburg of Antwerpen, fier is op de Kempen. We spreken over de stille Kempen,

maar die hebben misschien wel meer in hun mars in de toekomst op energievlak dan we in eerste instantie zouden denken.

Vorige legislatuur is er in deze commissie een resolutie opgemaakt na een aantal plaatsbezoeken in het buitenland, waarbij kamerbreed is aangegeven dat we er alle belang bij hebben om deze technologie op een goede manier aan te pakken en te onderzoeken wat ze zou kunnen betekenen in de toekomst. Er is in de bespreking van de beleidsnota al verwezen naar geothermie. Ik ben blij dat u duidelijk het belang van geothermie hebt onderstreept, alsook de concessies in de diepe ondergrond. We moeten bekijken welke aanpassingen ten aanzien van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) nodig zijn om de techniek zo optimaal mogelijk te kunnen uitrollen.

Minister, in vorige debatten hebben wij aangegeven dat het belangrijk is om de ondergrond optimaal te kunnen opdelen en concessies te kunnen verdelen en dat we wetenschappelijk onderzoek en ervaringen moeten bundelen in een kenniscentrum. Alle boringen die gebeuren, moeten we in het kenniscentrum brengen. Op basis daarvan zouden we eventueel ook wijzigingen of bijstellingen kunnen doen. Minister, wat is de stand van zaken ten aanzien van het kenniscentrum? Ontvangt u de nodige output om te zien waar allemaal rekening mee moet worden gehouden om de wetgeving aan te passen? U hebt aangegeven dat u in 2015 met voorstellen zou willen komen. Ik ben net zoals de collega's benieuwd naar de stand van zaken daarvan.

Er zijn vragen gesteld wat er met de projecten zal gebeuren die vandaag al zouden willen starten. Heb ik het goed begrepen – dat is althans de vraag van de resolutie – dat erin voorzien is dat onderzoeksprojecten een beroep kunnen doen op uitzonderingsmaatregelen? Kunnen onderzoeksprojecten wel degelijk starten zonder dat daarvoor vandaag alle wetgeving al bijgestuurd is? We willen immers net op basis van dat onderzoek leren en zien op welke manier de wetgeving moet worden aangepast.

Minister, we hebben in de resolutie heel wat vragen gesteld. Het gaat niet alleen over de diepe ondergrond en VLAREM, maar ook over energieprestatie en binnenklimaat (EPB) en over het kenniscentrum waar ook andere ministers voor verantwoordelijk zijn. Hoe wordt diepe geothermie in zijn totaliteit aangepakt in de Vlaamse Regering? Hoe wordt dat verder opgevolgd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik ben blij dat een overgrote meerderheid, inclusief mezelf, gelooft in de geothermie in Vlaanderen. Het is trouwens niet zo nieuw, het wordt al toegepast. De ondiepe geothermie is vandaag al gangbaar in Vlaanderen. De diepe geothermie wordt nog niet benut. Daar moeten we volop verder op inzetten. We geloven dat dat een heel welkome verbreding is van de energiemix. Dat is ook bevestigd in de resolutie van het Vlaams Parlement en staat trouwens heel prominent in mijn beleidsnota.

Wat kunnen wij doen vanuit onze bevoegdheid, in dit geval Omgeving? Het gaat natuurlijk over de natuurlijke rijkdommen. Wij moeten zorgen dat we kunnen faciliteren, dat de nodige decretale aanpassingen gebeuren en dat we de ondergrond goed in kaart brengen. Beide aspecten zijn hier aan bod gekomen. Een sterke kennis van die ondergrond is nodig. We zijn bezig met het aanbieden van informatie via de Databank Ondergrond Vlaanderen en het uitwerken van een structuurvisie diepe ondergrond.

Voor ondiepe geothermie bestaat er nu reeds een aangepast regelgevend kader. Dat is gebeurd via het Milieuvergunningendecreet en VLAREM I. Voor diepe geothermie wordt op dit moment binnen onze diensten een voorontwerp van

decreet tot wijziging van het decreet Diepe Ondergrond uitgewerkt. Dat is in uitvoering van de resolutie van het parlement.

Een eerste voorontwerp werd eind januari voorgelegd aan een klankbordgroep met verschillende belanghebbenden en natuurlijk ook experts, als een soort toetsing die vanuit het veld kan gebeuren. Op basis van die insteek is men dit voorontwerp aan het herwerken. Naast dat decreet Diepe Ondergrond, dat moet worden aangepast, zijn ook het Milieuvergunningsdecreet en VLAREM I en II van toepassing, zowel voor de ruimtelijke als de milieuaspecten. In een volgende stap zullen ook daar de relevante bepalingen moeten worden aangepast. Die worden op dit moment in kaart gebracht.

Er wordt zeker niet getalmd. We doen verder om te zorgen dat ook de geothermie in de diepe ondergrond kan worden gerealiseerd. Het is belangrijk om goed onderbouwde afwegingen te maken over de opmerkingen en suggesties die in de klankbordwerkgroep zijn geformuleerd. Het is goed dat we op die manier te werk gaan en dat ook goed aftoetsen.

Het voorontwerp van decreet inzake diepe geothermie wordt opgevat als een soort van derde luik aan het decreet Diepe Ondergrond. Naast de winning van koolwaterstoffen en opslag van CO₂, is het een nieuwe toepassing. Het is noodzakelijk om ook negatieve interferenties met andere initiatieven in de diepe ondergrond goed in kaart te brengen. Daarvoor is de structuurvisie van belang. Daarom pakken we dat planmatig aan.

Deze structuurvisie zal een afwegingssysteem moeten aanreiken die het mogelijk moet maken om keuzes te maken. Als er bijvoorbeeld twee projecten tegelijkertijd worden aangediend, moeten we een soort van toetsingskader hebben dat zegt wat een effect heeft op wat, wat eerst moet gebeuren en wat we vergunnen of niet. De ambitie reikt dus veel verder dan een structuurplan dat alleen geënt is op geothermie. Er wordt bijvoorbeeld gedacht over het opslaan van aardgas en er lopen ook studies over de berging van radioactief afval. Dat zijn maar een paar dingen waar we allemaal rekening mee moeten houden als we een structuurvisie voor de diepe ondergrond uitwerken.

De MER-plicht wordt geregeld door het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004. Dat is een omzetting van Europese regelgeving. Het besluit geeft concreet een MER-plicht aan voor de diepboringen van geothermische projecten. Voor de eigenlijke exploitatie bevat het besluit geen concrete rubrieken. Daarin is ook niet voorzien in Europese richtlijnen. Er kunnen wel andere rubrieken van toepassing zijn, bijvoorbeeld over energieproductie of het onttrekken en aanvullen van grondwater. Het al of niet van toepassing zijn van deze rubrieken is verschillend van dossier tot dossier en afhankelijk van heel concrete vragen die er zijn.

Het is op dit ogenblik te vroeg om een uitspraak te doen over het implementeren van een eenstapsprocedure waarbij de opsporings- en de winningsvergunning in één procedure worden vervat. Ik wil daar niet op vooruitlopen. Op dit moment zijn we het voorontwerp aan het finaliseren. Dan zullen we daar verder over kunnen discussiëren in het parlement.

Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) is geen projectpartner van het Interreg-project GEOHEAT-app, maar heeft het project wel opgevolgd. Het project werd beëindigd in juni 2014. Alles is terug te vinden op de projectwebsite.

Collega's, uiteraard is niet alleen Omgeving betrokken. Ook andere collega's, uiteraard ook de minister bevoegd voor de energie, zijn bij deze initiatieven betrokken.

Het klopt dat er op dit moment een heel concreet project op ons afkomt van Janssen Pharmaceutica, dat met een aantal plannen rondloopt. Toen we daar bericht van kregen, hebben we heel snel het initiatief genomen om een werkgroep op te richten binnen de Vlaamse Regering zodat alle betrokken beleidsdomeinen goed afstemmen op elkaar en we kunnen bekijken hoe we omgaan met dergelijke projecten die zich nu aandienen. We moeten dat vanuit een positieve ingesteldheid goed opvolgen en mogelijk maken in Vlaanderen, altijd binnen de bestaande krijtlijnen.

Van een echt kenniscentrum is nooit sprake geweest, voorzitter, wel van het feit dat wij alles goed in kaart moeten brengen en ervoor moeten zorgen dat we een afwegingskader hebben en weten wie wat aanvraagt. Daar wordt volop werk van gemaakt door onze diensten. Belangrijk is dat de verschillende betrokken beleidsdomeinen goed afstemmen en dat ze samen zitten. In de schoot van de Vlaamse Regering is de afspraak gemaakt dat het binnen de beleidsdomeinen en zelfs vanuit de kabinetten goed wordt opgevolgd om op die manier concrete vragen, die er nu al zijn, op een positieve manier te benaderen. U ziet dat we niet hebben stilgezeten en ondertussen volop werken aan het aangepast decretaal kader.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister, ik neem aan dat u gemerkt hebt aan de vragen, opmerkingen, steunbetuigingen en het geloof in geothermie, dat u zelf onderschrijft, dat het belangrijk is dat u wat inzicht kunt geven in een timing omtrent concrete acties die vanuit de Vlaamse Regering zullen volgen. Het algemeen antwoord waarvoor ik u dank, is leuk, maar geeft geen concrete voorzetten voor de concrete projecten die er zijn. Ik blijf een beetje op mijn honger. Vandaar mijn vraag of u iets specifiekere kunt zijn inzake de timing naar aanleiding van de klankbordgroep omtrent het eerste voorontwerp van decreet.

Er is in de resolutie effectief geen sprake van een kenniscentrum maar wel van een kennisplatform. Volgens mijn beperkte kennis van het Nederlands is daar weinig verschil in. Ik wil u het woord kennisplatform voorleggen in plaats van kenniscentrum.

U hebt een werkgroep opgericht binnen de Vlaamse Regering naar aanleiding van het relatief concrete project van Janssen Pharmaceutica. Beperkt die werkgroep zich specifiek tot dat project of kijkt u ook over de grenzen naar andere relatief concrete projecten in de buurt, versta VITO?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Minister, ook van mij dank voor uw uitgebreid antwoord. Ik wil u graag beleefd vragen om de dringendheid van deze hele zaak te blijven meenemen binnen de schoot van de Vlaamse Regering. Ik hoorde daarnet de voorzitter het hebben over een onderzoeksproject. Dat is één ding, maar Janssen Pharmaceutica is een andere zaak. Hoe vaak hebben wij in Vlaanderen de kans dat een privéondernemer wordt gevonden die 60 miljoen euro, misschien iets meer, kan en wil investeren? Net zoals de provincie Limburg met Ford een groot deel van zijn grondgebied tot ontworpen zone heeft zien verklaren, zitten wij in de Kempen ook met een dergelijke situatie, vooral door een verlies van industriële en productiejobs. In dat kader moet de Vlaamse Regering de koe bij de horens vatten en een privéondernemer als Janssen Pharmaceutica het wettelijke kader bieden om zijn project verder uit te laten werken zodat er een dynamiek kan ontstaan rond dat project in de Kempen. Ik heb er alle vertrouwen in dat jullie binnen de werkgroep van de Vlaamse Regering hier een tandje bij zullen steken om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van die ondernemer.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, dank u voor het antwoord, hoewel ik niet helemaal tevreden ben met de teneur van het antwoord omdat het weinig concreet was op vele vlakken. Ik wil één element aanstippen. U sprak over een kenniscentrum of kennisplatform.

Ik had toch begrepen dat EnergyVille in Waterschei het kenniscentrum zou worden voor diepe geothermie. Als dat niet zo is, zou ik dat graag uitgeklaard zien. In het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) is dat wel zo opgenomen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Of het nu een kennisplatform of -centrum is of nog iets anders, het is heel belangrijk dat alle actoren die actief met geothermie bezig zijn, zowel inzake kennis van de ondergrond als inzake energie, als de vragers van energie en warmte en het bedrijfsleven, hun kennis gaan delen. Dat is ook het opzet van het platform dat u, minister, hebt opgestart. Het is belangrijk om dat te bewaken. Als Janssen zo snel mogelijk de eerste boring gaat doen, moet de kennis die daaruit voortvloeit, worden gedeeld met andere actoren, met EnergyVille, met VITO, met alle andere betrokkenen en geïnteresseerden. De bedoeling is dat dit meer dan één project zal omvatten. De kennis van onze ondergrond is toch nog altijd vrij beperkt.

De collega's vroegen naar een duidelijke timing en engagement. De minister heeft daarnet gezegd dat er een voorontwerp circuleert, dat er dus al concrete teksten zijn. Ik heb nog maar weinig ministers meer concrete antwoorden weten geven op een vraag naar een regelgevend initiatief. Ik ben bijzonder tevreden met dit antwoord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Minister, nog even over het kennisplatform. In de resolutie is opgenomen dat een kennisplatform diepe geothermie onder regie van VITO wordt opgezet waarbij alle relevante actoren, zowel vanuit de overheid als vanuit de privésector, worden betrokken. Hoe draait dat kennisplatform ondertussen? Komt er output uit om de regelgeving eventueel bij te sturen? Dat was trouwens een van de bedoelingen van dat centrum.

De projecten die de status 'onderzoek' krijgen, hebben het voorrecht en de mogelijkheid om sneller van start te kunnen gaan, omdat ze door uitzonderingsmaatregelen op de regelgeving vervroegd zouden kunnen starten. Ik mag de status 'onderzoek' op Janssen plakken. Ik ben ervan overtuigd dat dat onderzoek voortgaat. Het is een privéfirma die mee het initiatief neemt. Als dat onder de status 'onderzoek' valt, kunnen ze versneld van start gaan. Ik weet welke weg een voorstel van resolutie hier moet afleggen. Ik zou willen dat als privéfirma's klaarstaan om het onderzoek zo mee te ondersteunen, er versneld resultaat kan worden geboekt. Vandaar mijn vraag: klopt het dat onderzoeken zoals het project van Janssen sneller kunnen starten en eventueel gebruik kunnen maken van uitzonderingsmaatregelen om het onderzoek te stimuleren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb daarnet geprobeerd duidelijk te maken dat het kader zo goed als klaar is. Dat moeten we natuurlijk aan het parlement voorleggen. Het kon niet sneller. Het is ook goed om dat af te toetsen met alle experts. Nog een klein beetje geduld dus. De teksten circuleren al en we hopen daar snel mee naar het parlement te komen.

Daarnaast blijven we vanuit de werkgroep in de Vlaamse Regering met de verschillende betrokken beleidsdomeinen proberen om, als ze zich aandienen, concrete dossiers te faciliteren en uitzonderingen te maken in het kader van onderzoek. Het spreekt voor zich dat we daar op een positieve manier naar kijken.

Er is wat verwarring over kennisplatform, kenniscentrum, EnergyVille. Alles wordt een beetje door elkaar gehaspeld. Die kenniscel bestaat binnen VITO en werkt ook mee aan het kader dat we moeten uitwerken. Ze zitten ook mee aan tafel voor de proefprojecten. Ja, dat zit op het spoor.

Over EnergyVille is een duidelijke afspraak gemaakt in het SALK, dat wordt getrokken vanuit Energie. Ik ga ervan uit dat dat verder wordt opgevolgd. De concrete stand van zaken zou ik eens moeten navragen bij de minister van Energie. Binnen het SALK wordt alles goed opgevolgd. Er is een SALK-werkgroep die af en toe samenkomt. Daar wordt alles mooi opgelijst, en alle engagementen die worden genomen, worden verder opgevolgd. Het een hoeft het ander niet in de weg te staan. Beide zijn belangrijk. In EnergyVille zit meer dan alleen de diepe geothermie. Er zijn veel mogelijkheden in Limburg. Zowel de Kempen als Limburg mogen gerust zijn dat we geloven in die diepe geothermie. Vanuit de verschillende bevoegdheden in Vlaanderen kijken we daar op een positieve manier naar. We zullen een goed kader uitwerken, maar het zal ook van belang zijn om toetsingskaders te hebben zodat we niet lukraak iets goedkeuren, waarmee we dan in conflict komen met iets anders. Daarom is het belangrijk om dat kader goed in te stellen in overleg met alle actoren, zodat we er ook kunnen naar teruggrijpen. Daar wordt volop werk van gemaakt.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Geen enkele volksvertegenwoordiger vraagt holderdebolderwetgeving. We vragen wel dat er met bekwame spoed aan wordt gewerkt, en dat de werkgroep binnen de Vlaamse Regering, onafhankelijk van het decreetgevend werk dat eraan komt, in het kader van het concrete project van Janssen Pharmaceutica, een signaal geeft. Daar ontbreekt het deels aan. Men weet niet hoever men kan of mag gaan, waardoor men de indruk heeft dat men wordt afgeremd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden – 1212 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, uit recente gegevens van de Federale Overheidsdienst Economie blijkt dat de bewoonbare oppervlakte van nieuwbouwwoningen waarvoor tussen januari en oktober 2014 een bouwvergunning werd aangevraagd, gemiddeld 96 vierkante meter bedroeg. Dit blijkt een dalende trend te zijn – 5 vierkante meter minder dan in 2013 en 10 vierkante meter minder dan in 2012 –, wat op zich goed nieuws is.

De dalende trend in bewoonbare oppervlakte is echter niet voldoende om greep te krijgen op het feit dat in Vlaanderen per dag tot ongeveer 6 hectare open ruimte aangesneden wordt. Met 32 procent van de oppervlakte bebouwd zijn we het dichtst bebouwde land van heel Europa, terwijl 20 tot 25 procent verantwoord zou zijn. Met kwalijke gevolgen voor verdere verrommeling,

versnippering en verharding. Dat weet u wel, minister, u hebt het meermaals aangehaald in uw beleidsnota.

Minister, op 11 december stelde ik u een schriftelijke vraag over de vrijwaring van woonuitbreidingsgebieden die niet geschikt zijn voor woonontwikkeling. U antwoordde dat u samen met uw administratie een aantal voorstellen zou uitwerken en op korte termijn een aanpak aan de Vlaamse Regering zou voorleggen.

Minister, wat is de stand van zaken van de vrijwaring van woonuitbreidingsgebieden die niet geschikt zijn voor woonontwikkeling? Mijn tweede vraag gaat over woonuitbreidingsgebieden tout court. Ingenieur-architect Leo Van Broeck werkte in opdracht van het Departement Ruimte Vlaanderen een expertenadvies uit waarin hij pleit voor een verbod op het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Alleen aan de rand van bestaande dorpskernen kunnen we ons nog woonuitbreidingsgebieden permitteren, zegt Leo Van Broeck. Al de rest zouden we moeten teruggeven aan de natuur.

Hij staat als planner niet alleen met die visie. Er zijn nog mensen die zijn mening delen. Ik denk aan Peter Vermeulen, ons welbekend, ook Jef Van den Broeck, Filip Canfyn van de Vlaamse Woonraad en Kobe Boussauw, docent ruimtelijke planning aan de VUB. Sommige van die mensen klagen dit al jaren aan en ze worden redelijk pessimistisch. Ten slotte een citaat van Kobe Boussauw in een artikel: "Percelen die ooit in de jaren 70 als bouwgrond zijn ingekleurd, zullen dat gewoon blijven tot het einde der tijden, ook als het gaat om afgelegen gronden in een streek zonder werk, een wijk zonder school of een gebied dat van tijd tot tijd onder water komt te staan."

Minister, wat is uw visie over het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ook wij zijn benieuwd naar de maatregelen die in het regeerakkoord zijn aangekondigd. Het gaat enerzijds over maatregelen om woonuitbreidingsgebieden – zijn het signaalgebieden of waterzieke gebieden? – uit te sluiten van bebouwing en anderzijds om na te gaan of andere woonuitbreidingsgebieden versneld moeten worden aangesneden. Theoretisch is er voldoende woongebied, zonder dat we dat woonuitbreidingsgebied nodig hebben. Men spreekt over 40.000 hectare, dat zijn meer dan 300.000 bouwpercelen. Dat is de behoefte die men in de komende tijd voorziet. We spreken dan nog niet over mogelijkheden om bestaande woningen van slechte kwaliteit te renoveren en een nieuwe toekomst te geven. Minister, we zijn dus benieuwd naar de stappen die ondertussen zijn gezet.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ook ik ben benieuwd naar uw antwoord, minister, Alleen wil ik enige nuance aanbrengen in de vragen van mevrouw Pira. Men zou daaruit kunnen concluderen dat alle woonuitbreidingsgebieden ofwel heel verafgelegen gebieden zijn ofwel op een plaats liggen waar ze totaal niet mogen worden ontwikkeld. Het tegenovergestelde is waar. Uiteraard moet er een screening gebeuren van woonuitbreidingsgebieden, maar hier een verhaal ophangen alsof we die het best allemaal zouden schrappen ...

Vlaanderen staat voor een heel belangrijke periode. Tussen nu en 2030 moeten er in Vlaanderen 300.000 woningen bij komen. Mevrouw Pira, ik ben het met u eens, als we die willen realiseren, zullen we moeten inzetten op het versterken van de steden en zullen we erin moeten slagen onze steden nog aangenamer te maken om in te wonen. Maar ik huiver van het betoog waarbij men zegt dat als

we willen inzetten op de steden, dat automatisch betekent dat we het platteland laten uitdoven. Die woonuitbreidingsgebieden zijn reserves waarmee men op termijn een aantal dorpen kan laten overleven. Die woonuitbreidingsgebieden kunnen niet meer worden aangesneden op de manier waarop het in het verleden gebeurde. Lees: zo veel mogelijk grote, residentiële kavels.

Vandaag is de uitdaging om met die woonuitbreidingsgebieden op een heel zorgvuldige manier om te gaan, zodat we de ruimte zo zorgvuldig mogelijk gebruiken. In uw vraag, mevrouw Pira, lees ik: laat de woonuitbreidingsgebieden verdwijnen. Wel, ik zeg u dat dat ook betekent dat een groot aantal landelijke gebieden op termijn nul groeikansen hebben en daardoor ten dode zijn opgeschreven. Als uw toekomstvisie over Vlaanderen is: laat de steden voortgroeien en laat het platteland langzaam uitdoven of voorbehouden voor mensen die het zich financieel kunnen veroorloven, dan deel ik die mening geenszins.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ook mij stoort de vraagstelling, zeker als ik hoor dat wordt gevraagd naar een verbod tout court van het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Daaraan wordt meteen ook gekoppeld: en dan al die woonuitbreidingsgebieden aan de natuur teruggeven. Dat vind ik allemaal heel straf gezegd.

Bovendien hebben alle lokale besturen hun structuurplannen opgemaakt. Ze hebben opgegeven welke woonuitbreidingsgebieden ze bij voorrang al dan niet willen aansnijden. Dat er vandaag een aantal woonuitbreidingsgebieden zijn die het best niet worden aangesneden, dat weet iedereen, zeker als het gaat over overstromingsgebieden enzovoort. Zonder meer een pleidooi houden om geen enkel woonuitbreidingsgebied aan te snijden, is hetzelfde als pleiten voor economische stilstand en achteruitgang. Daar ben ik alleszins absoluut tegen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Iedereen in deze commissie deelt de bezorgdheid voor de beperkte open ruimte in Vlaanderen. Dat staat ook in het regeerakkoord en de beleidsnota: we moeten zorg dragen voor de schaarse open ruimte. En we moeten streven naar een ruimtelijk rendement, dus moeten we op een weldoordachte manier omgaan met het verdere ruimtebeslag.

In het regeerakkoord staat over woonuitbreidingsgebieden een dubbel spoor. In de eerste plaats moeten we zorgen dat meer kavels die in woonzone liggen, op de markt komen. Aan de andere kant moeten we het aanbod verhogen door het verantwoord – dat verantwoord is belangrijk – aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Het gaat over de woonuitbreidingsgebieden die goed gelegen zijn. Daarnaast gaan we woonuitbreidingsgebieden die niet goed gelegen zijn, bijvoorbeeld in overstromingsgebied, en waar dus niet kan worden gebouwd, schrappen. Die kunnen dus niet meer worden bebouwd. Dat is het dubbele spoor dat we op dit moment aan het uitwerken zijn. Een aantal voorstellen worden op dit moment uitgewerkt. We zullen dat heel binnenkort bespreken op de ministerraad. Het zal ook worden uitgewerkt in het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Er is al heel veel nagedacht over de woonuitbreidingsgebieden. Ook de lokale besturen hebben daar een visie op, maar er wordt ook rekening gehouden met de woonbehoefte. In de verschillende structuur- en uitvoeringsplannen wordt daar op een goede, doordachte manier mee omgegaan. Ik ben het ook niet eens met de toon dat alles kan en dat het overal vol ligt met woonuitbreidingsgebied dat zomaar kan worden aangesneden. We moeten voorzichtig zijn met die uitspraken.

Als je een toetsingskader maakt, zul je een aantal goede, objectieve criteria moeten hebben op basis waarvan je die gronden moet afwegen en beoordelen. Het blijft ook nog altijd heel belangrijk de lokale besturen daarin mee te hebben, en ook hun visie in het kader van de subsidiariteit daarin mee te nemen. Uiteraard zullen daar ook de instrumenten zijn die we kennen van het Landinrichtingsdecreet en van het Grond- en Pandendecreet. Het klopt niet dat elk stukje woonuitbreidingsgebied te allen tijde zal moeten worden behouden. Dat is zeker niet zo. We hebben instrumenten om daarmee om te gaan.

Dan nog over de uitspraken van architect Leo Van Broeck. In opdracht van het departement formuleerde Leo Van Broeck van Bogdan & Van Broeck architects een expertenadvies. Dat gaat over sensibilisering in de bouwcultuur, die in het ruimtelijk beleid zou kiezen om het ruimtelijk rendement te verhogen. Uiteraard wordt dat ook meegenomen. Het zal in het kader van de processen die we voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen doorlopen, mee aan bod komen. Het zal meespelen in de afweging die we maken voor de woonuitbreidingsgebieden.

Ik loop daar concreet nog niet op vooruit. Ik zal het eerst voorleggen aan de Vlaamse Regering, en op basis daarvan zullen we dat aan het parlement voorleggen. Het zal een soort objectief toetsingscriterium zijn, maar we zullen ook rekening houden met de visies van de lokale besturen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Mijnheer Ceysens en mevrouw Peeters, jullie hebben waarschijnlijk niet goed geluisterd naar de manier waarop ik de vraag stelde. Ik heb Leo Van Broeck geciteerd. Hij pleit dus voor een verbod op het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Alleen aan de rand van bestaande dorpskernen kunnen we ons nog woonuitbreidingsgebieden permitteren. Zo heb ik het geformuleerd. Als jullie een beeld willen ophangen van de pure stilstand, dan is dat bij dezen ontkracht. Dat is de aanvulling die jullie nodig hadden om niet de uitspraken te doen die jullie hebben gedaan.

Minister, u zegt dat u niet op de feiten zult vooruitlopen. We kunnen enkel maar uitkijken naar wat u gaat voorleggen aan de Vlaamse Regering. Wat doen we met de bouwpercelen die verafgelegen zijn, niet goed gelegen zijn voor openbaar vervoer, werkgelegenheid enzovoort?

Hoe kunnen we de steden opnieuw verdichten en de kavels terug aan de natuur geven? In dat verband wordt er vaak gesproken over de verhandelbare bouwrechten: een instrument dat u ook in uw beleidsnota naar voren hebt geschoven.

Minister, u zult een aantal voorstellen doen inzake woonuitbreidingsgebieden. Zullen die ook een passus bevatten over de verhandelbare bouwrechten?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Ceysens, tenzij ik u slecht heb begrepen, leek u te betwijfelen of er wel slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden zijn. Die zijn er inderdaad en we moeten die durven onder de loep te nemen en eventueel minstens bevriezen of zelfs in een aantal gevallen ook schrappen.

Wat mij betreft, zijn die woonuitbreidingsgebieden reserves die we moeten koesteren en die we voor de verdere toekomst moeten durven reserveren. We moeten die niet holderdeholder en versneld willen aansnijden. Ik denk ook niet dat dit uw bedoeling is, minister, of die van de regering.

Wat we natuurlijk wel kunnen doen, is de bestaande woonzones verder proberen te activeren. We weten dat er in Vlaanderen heel wat echte woonzones liggen, dus geen uitbreidingsgebieden, die niet worden aangesneden, en daar moeten we nog verder op inzetten.

Mijnheer Ceyskens, ik ben het wel met u eens dat we de dorpskernen niet moeten laten doodbloeden maar ik denk dat dit niet de bedoeling is. Destijds is er wel gekozen voor kernversterking in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik denk dat er ook op het platteland, zelfs zonder het aansnijden van extra woonuitbreidingsgebieden, nog wel mogelijkheden zijn, ook voor inbreiding, renovatie enzovoort, zodat we het platteland niet moeten laten doodbloeden.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik denk niet dat er twee dezelfde woonuitbreidingsgebieden te vinden zijn in Vlaanderen. De lokale besturen zijn de perfecte regisseurs om een belangrijke rol te spelen in de oefening die vandaag wordt gemaakt. In die zin ben ik verheugd over het antwoord van de minister.

Mevrouw Pira, ik ging gewoon verder op de tweede vraag zoals u die had gesteld: architect Leo Van Broeck werkte in opdracht van het Departement Ruimte Vlaanderen een expertenadvies uit waarin hij pleit voor een verbod op het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Mijn klamme handjes zijn intussen opgedroogd door uw nuancering ter zake. Daarmee ben ik ook gerustgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord en omdat u aangeeft dat alles in duidelijk overleg met de lokale besturen zal gebeuren.

Mevrouw Pira, ik had eveneens 'een verbod' tout court gehoord – dat hebt u letterlijk gezegd – alsook uw vraag om zonder meer die woonuitbreidingsgebieden terug te geven aan Natuur. Vandaar mijn reactie daarop.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de opmerking over de verhandelbare bouwrechten betreft, heb ik onlangs, tijdens een studiedag daarover, meegedeeld dat ik daar rekening mee zou houden in die verschillende instrumenten.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, zoals ik daarnet al zei, kijken wij uit naar uw voorstellen die u aan de Vlaamse Regering zult voorleggen. Ik kan alleen maar hopen dat die een kentering teweegbrengen in de toestand op het terrein. Uw beleidsnota leest zeer mooi, heel groen zelfs, maar wanneer we kijken naar de realiteit – 6 hectare per dag gaat verloren aan open ruimte –, dan kunnen wij enkel besluiten dat de instrumenten geen greep hebben op de realiteit. Ik hoop ten eerste dat u in de voorstellen die u zult voorleggen aan de Vlaamse Regering, die instrumenten kunt presenteren die wel een greep zullen hebben op de huidige realiteit in Vlaanderen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Oosterweelverbinding, meer bepaald wat de wijziging van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) betreft
– 1034 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Mijn vraag gaat over het akkoord dat de Vlaamse Regering op 30 januari 2014 heeft gesloten in verband met het gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Oosterweelverbinding. Minister, u hebt in de communicatie daarover twee zaken naar voren geschoven.

Het eerste is dat het GRUP na veel bezwaren is bijgestuurd. U hebt naar die bezwaren gekeken en het GRUP bijgestuurd. Het tweede element is dat een volledige overkapping van de Antwerpse ring nu mogelijk is.

Ik heb de documenten gelezen die als basis hebben gediend voor de beslissing van de Vlaamse Regering. Ik heb daar een aantal vragen bij.

Mijn eerste vraag is heel informatief en gaat over de procedure, met name wie de pen heeft vastgehouden van dit besluit. Er waren 1300 bezwaarschriften die allemaal zijn beantwoord. Mijn vraag is wie die heeft geschreven, wie de eerste versie heeft gemaakt en wie dat besluit gefinaliseerd heeft. Het gaat om een heel gevoelig proces dat zorgvuldig, transparant en open moet worden gevoerd.

Het openbaar onderzoek naar het GRUP was tegelijk ook het openbaar onderzoek van het plan-MER (milieueffectenrapport). Dat staat op bladzijde 101 van het besluit zelf. Ik herinner me ook de voortgangsrapportage waarbij is uitgelegd dat het openbaar onderzoek over het plan-MER ook het openbaar onderzoek over het GRUP was. Dat gebeurde dus tegelijkertijd. Dan vind ik het wel merkwaardig dat in het antwoord op verschillende bezwaren wordt verwezen naar wat er in het MER staat. Men krijgt dan een kringredenering.

Ik geef een voorbeeld om duidelijk te maken wat ik bedoel. Op bladzijde 133-134 staat het bezwaar dat er geen rechtszekerheid is voor de bescherming van de omgevingskwaliteit van woongebieden omdat er zeer vage bestemmingsvoorschriften zijn opgenomen in het GRUP in tegenstelling tot normen van natuurgebieden waar ze wel heel expliciet de bestemmingsvoorschriften zijn. Dat is dus een kritiek op het GRUP. Het antwoord daarop is dat dit ook al het geval is in het plan-MER. Dat plan-MER zit mee in het openbaar onderzoek, dus als dit een kritiek is op dat punt, is dat evengoed een kritiek op dat plan-MER. Maar nu wordt het plan-MER gebruikt als argument om te zeggen dat dit al rond was in het MER en dat men daar dus in het kader van het GRUP niet meer over moest beginnen. Ik zou nog dergelijke voorbeelden kunnen geven waaruit blijkt dat het MER wordt gebruikt als argument tegen bezwaren van het GRUP terwijl dit ook een openbaar onderzoek voor het GRUP was.

Er zijn dus 1300 bezwaren ingediend waarvan er vier tot een effectieve wijziging hebben geleid. Dat is niet veel als men het volume van de pagina's bekijkt. Anderhalve pagina leidt tot aanpassingen terwijl twaalf pagina's niet tot een aanpassing leiden. Minister, begrijpt u dat hier minstens het beeld ontstaat dat die bezwaren niet echt ernstig zijn genomen? Veel mensen hebben heel veel moeite gedaan, voelen zich betrokken en hebben een bezwaarschrift ingediend, maar de wijzigingen zijn bijzonder miniem.

Ik heb ook een vraag over het ambitieniveau van dit zeer belangrijke maar ook zeer dure project. Ik heb het dan over een belangrijke investering waarvan blijkt dat die een negatieve impact zal hebben op de luchtkwaliteit. In het antwoord staat dat deze investering noch het doel noch de potentie heeft om tot een volledige realisatie van de EU-normen te komen. We zien echter dat het niet alleen om een niet-realisatie gaat maar over een achteruitgang. Mijn vraag is dan ook of het ambitieniveau van dit project niet hoger moet liggen.

Minister, u zegt dat er een overkapping mogelijk is met het nieuwe GRUP. Ik vind dat niet terug in het besluit. Ik heb op bladzijde 109 een formulering gevonden: "Binnen de voorschriften van het GRUP is een overkapping mogelijk." Ik vraag me af of daar ook een fysiek plan tegenover staat, namelijk hoe die overkapping mogelijk is. Gaat het dan enkel juridisch over het GRUP of ook over andere juridische elementen zoals de Europese Tunnelrichtlijn, die ook een effect heeft op een mogelijke overkapping?

Mijn vraag is ook wat u precies bedoelt met de volledige overkapping. Bedoelt u de volledige overkapping van de Kennedytunnel tot de nieuwe Oosterweeltunnel, in één beweging, dus inclusief de Hollandse Knoop en de Oosterweelknoop? Het is voor mij heel onduidelijk wat u bedoelt met "de volledige overkapping kan nu".

Daarbij aansluitend heb ik volgende vraag. U zegt dus dat de overkapping er kan komen, en dat is voor mij wat onduidelijk, maar daar zult u straks een antwoord op geven. "Ze kan er komen" is natuurlijk iets anders dan "ze zal er komen". Is er een intentie dat de overkapping er ook zal komen als die er volgens u kan komen?

Mijn laatste vraag gaat over de actiegroepen. Ze hebben natuurlijk na de regeringsbeslissing laten weten dat ze eerst proberen om tot overleg te komen. Indien dat niet lukt, zal er naar de Raad van State gestapt worden. Ik denk dat het dossier dan echt helemaal in een impasse terecht zal komen. Hoe bent u van plan om daarmee om te gaan? Wilt u de actiegroepen nog betrekken op dit moment? Of wilt u dat niet en stevent u recht af op de Raad van State?

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort (CD&V): Voorzitter, minister, er zijn inderdaad heel wat mensen die een reactie hebben geformuleerd in een bezwaarschrift. Ik zou graag enige verduidelijking willen krijgen over de pertinentheid van de bezwaren tegen het eigenlijke GRUP Oosterweelverbinding.

Het is van belang om te weten hoeveel unieke bezwaarschriften er eigenlijk waren. Er zullen zich heel wat mensen hebben aangesloten bij bepaalde acties. We weten allemaal dat het van belang is dat er bij de verwerking een eerste opdeling is gebeurd tussen gemeenschappelijke bezwaarschriften en unieke bezwaarschriften.

Ik zou ook willen weten of bij de unieke bezwaarschriften een verduidelijking kan worden gegeven. Welke van die bezwaarschriften hebben effectief aanleiding gegeven tot een aanpassing van het grafisch plan of tot het herformuleren van de stedenbouwkundige voorschriften of tot een toevoeging of een verduidelijking van de toelichtingsnota?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): De heer Vanbesien stelt een aantal vragen die op het eerste gezicht heel technisch lijken, maar ze zijn natuurlijk ook politiek gekleurd. Ik vind dit wel een mijlpaal omdat ik hem vandaag voor de

eerste keer heb horen zeggen dat het Oosterweelproject een belangrijk project is. *(Opmerkingen van de heer Wouter Vanbesien)*

Minister, het is natuurlijk een enorm belangrijk dossier. Ik wil gewoon bij een van de deelvragen van de heer Vanbesien kanttekeningen plaatsen. Door de formulering van de vragen lijkt het wel alsof we het niet over een GRUP hebben, maar over een bestek en een bouwvergunning. Er worden principiële keuzes gemaakt door deze Vlaamse Regering. Er zijn al dingen verankerd in BAM, maar het is natuurlijk absurd om nu te denken dat de volledige uitgetekende bouwvergunning er ligt over de overkapping van stukken. De heer Vanbesien stelt vragen die wat open zijn. Hij vraagt hoe het zit met het engagement en of het gaat over kunnen of willen. Hij weet natuurlijk heel goed dat we de politieke discussies al hebben gehad. De regering heeft zich al in grote mate geëngageerd voor de gekende bedragen: 30 miljoen euro, 29 miljoen euro. Ze maken een deel van het traject al volledig overkappingsklaar en ze maken al een deel werk van een overkapping.

Mijnheer Vanbesien, ik zal eindigen met een politieke bedenking. Op deze manier doet niet enkel de stad Antwerpen, maar ook de Vlaamse Regering er alles aan om net te werken aan een draagvlak. In uw slotzin zegt u dat we afstevenen op een procedure voor de Raad van State. Ik vind die heel tendentius. De Vlaamse Regering doet er net alles aan om procedures te vermijden. Dat gebeurt enerzijds door op een correcte manier te werk te gaan met de procedures die doorlopen worden en anderzijds door al principiële politieke beslissingen te nemen die de ongerustheid van de Antwerpenaar, maar bij uitbreiding van heel veel Vlamingen, moet wegnemen. Het zijn beslissingen die werk maken van een draagvlak en die echt een antwoord willen bieden op de vraag die bij velen leeft over hoe grote infrastructuurwerken die moeten gebeuren, die noodzakelijk zijn om een einde te maken aan de files, te verenigen zijn met de terechte verzuchtingen inzake leefbaarheid. Ik denk dat dit de richting is die deze regering uitgaat.

Ik heb dan ook hoop in een goede afloop van dergelijke plannen. Ik ben minder pessimistisch dan u, maar dat is misschien uw rol als lid van de oppositie. U zegt dat we afstevenen op een procedure voor de Raad van State, ik ga ervan uit dat de procedures op een correcte manier worden gevolgd en, los daarvan, dat politieke beslissingen worden genomen die moeten leiden tot een draagvlak.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, ik ga niet in op het concrete dossier, maar deze vraag bood me de opportuniteit om twee zaken nog eens aan te halen.

De eerste is de verdere uitwerking van de conceptnota voor de integratie van de MER- en RUP-procedure. In dit dossier is al een eerste stap in die richting gezet. Het openbaar onderzoek over de kennisgevingsnota MER en het RUP zijn samen gespoord. Vorige legislatuur werd een conceptnota goedgekeurd die de basis legt voor zo'n geïntegreerd proces waarbij de MER en de planning worden geïntegreerd en dubbele processtappen worden vermeden. Deze vraag om uitleg biedt me de perfecte aanleiding om u te vragen wat de stand van zaken is van de uitwerking van die conceptnota.

De tweede zaak is dat in het Vlaams regeerakkoord staat dat de dienst MER van bij de start participeert aan het ruimtelijke planningsproces. Dat brengt ons bij het feit dat er vandaag een soort dubbele controle is binnen de MER en de veiligheidsrapportage. Een MER of een veiligheidsrapport wordt opgemaakt door externe deskundigen die op het einde van de rit nog eens worden beoordeeld door de dienst MER of de veiligheidsrapportage. Hiermee zijn we uniek in Europa.

Is het dan de bedoeling om de post 'goedkeuring door de dienst MER' eventueel af te schaffen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Vanbesien, uw eerste vraag vind ik een beetje eigenaardig. Ik weet niet wat de bedoeling ervan is. U vraagt wie de pen heeft vastgehouden. Het is een beslissing die werd genomen in de Vlaamse Regering en die onder mijn verantwoordelijkheid werd voorbereid door de diensten van het Departement Ruimte Vlaanderen. Natuurlijk werd ook bij de voorbereiding van het besluit input geleverd door de verschillende partners van de Vlaamse overheid. Dat is gangbaar, dat gebeurt zo.

Het merendeel van de bezwaren ging over het onderzoek dat voorafging aan het GRUP, zoals het plan-MER, de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) en de concrete uitwerking van het project. In functie van het beantwoorden van de bezwaren werd door de administratie zowel schriftelijk als mondeling ook input gevraagd aan de dienst MER, wat gebruikelijk is, aan MER-deskundigen en aan BAM. Het Departement Ruimte Vlaanderen heeft natuurlijk alles gecoördineerd en verwerkt.

De vragen over het plan-MER hadden betrekking op fouten, lacunes en onduidelijkheden. Al deze vragen werden grondig bekeken en geëvalueerd aan de hand van het gevoerde onderzoek. Het toonde ook aan dat het plan-MER een voldoende onderbouwd document betreft waarvan de inhoud voldoende beantwoordt aan de opmerkingen die in de bezwaren geformuleerd zijn. Vandaar dat in het besluit gerefereerd wordt aan dit goedgekeurde plan-MER.

Uiteraard werden er veel bezwaren ingediend. Dat is ook normaal bij een dergelijk groot project. Alles is grondig onderzocht en werd goed bekeken. In het totaal zijn 15.507 bezwaren ingediend. De heer de Kort vroeg hoeveel ervan uniek zijn: het zijn er 159. Er werden heel wat groepsbezwaren globaal ingediend. Ongeveer 85 procent van de inhoud van de bezwaarschriften handelt over fundamentele discussies over het voorbereidend onderzoek, de tracékeuze en de verdere uitwerking van het project-Oosterweel.

We hebben geoordeeld dat het voorbereidend onderzoek op een correcte, kwalitatieve en wetenschappelijke manier is gebeurd. De Vlaamse Regering herbevestigde de tracékeuze en de verdere uitwerking van het project, maar die moet natuurlijk in een latere fase gebeuren.

Deze bezwaarschriften hebben dus geen aanleiding gegeven tot aanpassing van het plan. Van de overige bezwaarschriften zijn er inderdaad vier die hebben geleid tot aanpassing van het plan. Dat staat heel uitdrukkelijk in de beslissing die wij hebben genomen en dat wordt ook goed gemotiveerd in het besluit. Ook de bezwaren die niet behouden werden, worden daarin overlopen.

U nam ook een zin uit het besluit, pagina 74. U stelt: "Het voorgenumen plan heeft noch tot doel, noch de potentie om tot de volledige realisatie van de EU-normen te komen." U vraagt me: "Staat u daarachter?" De zin, die u uit zijn context haalt, komt uit de weerlegging van de bezwaren en moet in die context worden bekeken. In een aantal bezwaren werd algemeen gesteld dat de Oosterweelverbinding de realisatie van de Europese normen voor fijn stof en NO_x onmogelijk zou maken. In de weerlegging van deze bezwaren hebben wij gesteld dat, bekeken ten opzichte van de referentietoestand, alle redelijke tracéalternatieven globaal genomen tot een beperkt positief effect op de luchtkwaliteit in de Antwerpse regio leiden.

Het voorgenumen plan heeft inderdaad niet tot doel en ook niet de potentie om tot een volledige realisatie van de EU-normen te komen in de volledige regio. Dat

kan ook niet als u het project uit zijn context haalt en zegt dat er voor alles een oplossing zou moeten zijn. Daarvoor is natuurlijk een generiek beleid nodig, en, voor alle duidelijkheid, dat voeren we ook, maar dat heeft op zich niets te maken met het antwoord dat we hebben geformuleerd op het specifieke bezwaar dat werd ingediend. De uitvoering van het bestaande luchtkwaliteitsplan en de geluidsactieplannen moeten we natuurlijk nog voortzetten. Dat doen we ook. We stellen ze niet in vraag. We nemen heel wat maatregelen zoals de lage-emissiezones die we hebben goedgekeurd, het feit dat de eerste stap is gezet voor de aanpassing van de verkeersbelasting en het wegvignet. De belasting op de inverkeerstelling toont dat er heel wat werk wordt verricht, maar dat heeft op zich natuurlijk niets te maken met het ruimtelijk uitvoeringsplan dat hier werd aangenomen.

Ik heb heel duidelijk gesteld, want die vraag werd ook heel specifiek geformuleerd, dat de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zo zijn opgesteld dat de overkapping van de Oosterweelverbinding mogelijk is. Er is inderdaad geen vergunning, het gaat over een ruimtelijk uitvoeringsplan. De voorschriften zijn zo geformuleerd op dit moment dat die mogelijkheid bestaat. Het is belangrijk om dat hier nogmaals te formuleren.

U vraagt naar overleg. Dit is een dossier dat al heel lang voor- en tegenstanders heeft en dat heel veel emoties losweekt in beide richtingen. Het is natuurlijk zo dat er al heel wat inspraakmomenten geweest zijn, maar dat we natuurlijk openstaan voor verder overleg met de verschillende actiegroepen. Uiteraard zijn wij er voorstander van om te bekijken hoe en op welke manier dat verder kan gebeuren. Er komen ook nog een aantal formele inspraakmomenten, daar is sowieso in voorzien. Ook dat is van belang.

Mijnheer de Kort, u stelde een vraag over de bezwaren. Ik herhaal dat 85 procent betrekking heeft op het voortraject. 15 procent heeft betrekking op het natraject en 15 procent gaat echt over het GRUP. We hebben op alles antwoorden geformuleerd. Twee bezwaaronderdelen hebben echt geleid tot aanpassing van het ruimtelijk uitvoeringsplan. Er was een technische opmerking van een bedrijf dat in de problemen zou komen. De aanpassing is gebeurd. Het schrappen van de expliciete mogelijkheid tot opmaak van een gemeentelijk of een provinciaal plan, was ook een van de opmerkingen die gemaakt werden omdat het is voorzien in de codex. Ook dat hebben we aangepast. We hebben ook hier en daar op basis van de bezwaren verduidelijkingen toegevoegd omdat een aantal dingen niet duidelijk waren. Het gaat dan over drie bezwaren. Er waren ook nog negentien bezwaarschriften over de echte procedure van het GRUP. Ook die opmerkingen hebben we weerlegd, daar de procedure volledig correct is verlopen.

Mijnheer Ronse, u vroeg hoe we het MER nu verder zullen aanpakken. Bij de dienst MER is het inderdaad zo dat zij die goedkeuring geven. Het is een onafhankelijke dienst. Er is geen wijziging in het regeerakkoord; wel is er voorzien in een betere integratie in de volledige omgevingsvergunning, in de omgevingsgedachte. Dat zullen we verder uitvoeren. Natuurlijk zal de MER-verplichting op zich, de onafhankelijke dienst, blijven bestaan, maar in het licht van de versnelling van de procedure is het van belang om het meer geïntegreerd te doen. Dat zijn we van plan.

Dit is een onderdeel van het grote Oosterweelproject. Het gaat over het ruimtelijk uitvoeringsplan, dus over het correct inkleuren in de ruime regio van wat waar kan komen. Op basis daarvan, zodra het definitief is aangenomen, moeten nog alle bouwvergunningen en dergelijke worden aangevraagd. Dat is dan een volgende fase waarover in het licht van dit ruimtelijk uitvoeringsplan geen uitspraak moet worden gedaan.

Nogmaals, mijnheer Vanbesien, wij hebben uiteraard alle bezwaren ernstig genomen. We hebben ze allemaal goed bekeken. Op alles werd op een ernstige manier geantwoord. We staan ook altijd open voor overleg, dat is altijd al de houding van de Vlaamse Regering geweest. We zullen bekijken of er nog bijkomende gesprekken of overlegmomenten nodig zijn.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Minister, ik blijf geweldig op mijn honger zitten met dit antwoord. Ik sluit aan bij wat u op het einde zei. U zei dat de Vlaamse Regering altijd heeft opengestaan voor overleg. Dat betwist ik op basis van mijn analyse van de geschiedenis van dit dossier. En de geschiedenis is de geschiedenis. De context waarin het dossier zich bevindt, is er een van totale niet-openheid: het project werd geformuleerd, het was onduidelijk door wie en waarom, maar dat zou het zijn en daar is nooit een komma van afgeweken, behalve dat er op een bepaald moment een viaduct onder de grond is gegaan. Ik betwist dit dus een beetje. U zegt dat u nu eventueel wel openstaat voor verder overleg. Ik had gehoopt op een meer actieve houding.

Als het gaat over de vraag wie de pen heeft vastgehouden, zegt u dat u niet goed weet waarom ik dat vraag. U zegt zelf dat de verschillende partners van de Vlaamse Regering en de verschillende diensten van de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid dat hebben gedaan, dat dat gebruikelijk is. Zo hebben ook de dienst MER en BAM meegeschreven aan de antwoorden. Ik vind dat niet evident. U zegt dat het gebruikelijk is. Ik vind het absoluut niet evident dat in een openbaar onderzoek dat ook gaat over de vraag of de MER wel kwaliteitsvol is, de dienst MER de antwoorden schrijft. Het zijn de mensen die het opgesteld hebben die dan met een objectieve blik naar de bezwaren moeten kijken en die dan eventueel tot de conclusie moeten komen dat de indieners van de bezwaren gelijk hadden en zij zelf fout waren. Ze hebben er belang bij dat hun eigen werk naar waarde wordt geschat en wordt verdedigd – over BAM heb ik het dan nog niet.

U zegt dat u tot de conclusie bent gekomen dat heel het plan-MER heel wetenschappelijk en heel goed was. Dat is u waarschijnlijk gezegd geweest door de dienst MER. U zei ook dat u alle bezwaren eigenlijk hebt verworpen. Op die manier is er geen correcte, open houding. Nochtans verklaart u zelf die te hebben.

Ik wil ook nog iets zeggen over de overkapping. Ik weet natuurlijk ook dat dit geen bouwvergunning of bouwaanvraag is geweest. Als ik u nu goed begrijp, zegt u dat de voorschriften van het GRUP zo geformuleerd zijn dat een overkapping niet verboden is. Zo begrijp ik het: het is niet verboden. Dat is natuurlijk iets totaal anders dan wat u in de communicatie na deze beslissing naar buiten hebt gebracht. U hebt in de communicatie over de beslissing gesuggereerd dat met de Vlaamse overheid werd beslist dat een volledige overkapping kan. U hebt er niet bij gezegd dat u het gaat doen, dat is waar. Maar u hebt gezegd dat het kan. En dus gaat iedereen ervan uit dat het kan, dat het onderzocht is, dat het fysiek mogelijk is, dat het kan volgens de Europese regels. Maar dat hebt u allemaal niet bedoeld. U bedoelde enkel dat u er vanuit het GRUP geen probleem van zult maken. Dat is natuurlijk veel minimalistischer dan dat waarmee u zelf naar buiten bent getreden.

Mevrouw De Ridder, u zegt dat het tendentius is om te zeggen dat er naar de Raad van State zal worden gegaan. Dat heb ik gewoon zoals iedereen in de krant gelezen: stRaten-generaal heeft aangekondigd om als verder overleg niets oplevert, naar de Raad van State te gaan. Ik ben daar niet tendentius over. Ik signaleer gewoon dat de context nog altijd heel conflictueus is. En dat is problematisch voor het dossier.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Opnieuw wil ik graag even reageren, ook politiek, op de uitspraken van collega Vanbesien. Er begint me stilaan iets te storen in het dossier. Ieder speelt de rol die hij moet spelen, daar heb ik alle respect voor. Ieder doet dat vanuit zijn eigen positie. Maar dit is nu een dossier waarin de laatste jaren enorm veel inspraak is geweest. Er is momenteel geen enkel dossier in Vlaanderen waar er zoveel naar de bevolking is geluisterd, waarover een volksraadpleging is gehouden, waar nadien – ‘il faut le faire’ – een brug, een viaduct, gewoon is geschrapt, is verdwenen uit de plannen en is vervangen door een ondergrondse tunnel, bevestigd door de nieuwe Vlaamse Regering. Om dan hier te komen zeggen dat er nooit rekening wordt gehouden met de stem van de Vlaming, van de Antwerpenaar? Dit is een voorbeeld van een dossier waar men enorm heeft geluisterd naar die stem van die Antwerpenaar en die Vlaming.

Wat mij een beetje bevreest, is dat het voor sommigen nooit goed genoeg zal zijn. Dat zou ik enorm jammer vinden, want wij doen er net alles aan om die Vlaming en die Antwerpenaar ervan te overtuigen dat we files wegwerken en infrastructuurwerken verzoenen met de leefbaarheid. Dat is in Antwerpen een enorme uitdaging. Ik hoop echt dat iedereen daar met een open vizier naar kan kijken, dat we mensen daarvan kunnen overtuigen en dat we zo tot een draagvlak zullen kunnen komen. Eerst zegt men dat het niet overkapbaar is, dat dat uitgesloten is met deze plannen. Maar nu blijkt, niet alleen uit de eerste ontwerp-MER en plan-MER, dat een overkapping wel kan. Nu wordt dat in het GRUP ook duidelijk bevestigd, en dan is het weer niet goed. Nu zegt men dat het niet volstaat want eigenlijk had die GRUP gedetailleerd, waarschijnlijk tot op de centimeter, uitgetekend moeten zijn. Dat is niet de bedoeling van een GRUP.

U zegt dat de Vlaamse Regering geen duidelijke uitspraken doet. Ze doet dat wel. Ze heeft een engagement genomen. Nu zitten we niet meer in de vraag die vandaag voorligt, maar ik mag er wel op inspelen omdat de teneur van de vraag mij verbaast. De Vlaamse Regering neemt die engagementen wel en spreekt zich heel duidelijk uit. Ze past de plannen aan. BAM voert dat uit en overkapt al een deel van het traject.

Ik hoop dat we hier kunnen rekenen op een open vizier. Iedereen moet zijn rol spelen. Er worden ook terechte vragen gesteld, maar men moet het project ook een kans geven. Als men ziet dat de meerderheid zo aan het bijsturen is om dat draagvlak te creëren, moet men ook bereid zijn om daar met open vizier naar te kijken. Ik heb enorme schrik dat het voor sommigen nooit goed genoeg zal zijn. Dan zal een project altijd worden ingehaald door een beter project. Dan zal er nooit een project komen. Het is enorm belangrijk voor het wegwerken van de files dat het project er wel komt.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, u hebt geantwoord op mijn tweede vraag, namelijk over de post ‘goedkeuring door de dienst MER’, maar u bent niet ingegaan op de stand van zaken rond de conceptnota integratie MER en RUP. Ik kan perfect begrijpen dat dit ons te ver leidt van de thematiek van het Oosterweeldossier. Indien u er geen antwoord op kunt geven, dan zal ik daar een afzonderlijke vraag om uitleg over indienen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort (CD&V): Minister, dank u voor het antwoord op de vragen die ik heb gesteld. Ik wil een korte reactie geven ten aanzien van de heer Vanbesien. We moeten de wijzigingen die zijn aangebracht aan het Oosterweeldossier toch niet minimaliseren. Er zijn effectief belangrijke wijzigingen aangebracht met de afbraak van het viaduct aan het Sportpaleis. Hier zijn ooit tijdens de zomer vergaderingen gehouden om een toelichting te krijgen

van de architecten. Dat werd als een belangrijk knelpunt naar voren geschoven. Dat wordt nu gewijzigd.

Verder zal heel dat gebied een echte metamorfose ondergaan met de ondertunneling van het Albertkanaal. Dat zal een grote weerslag hebben op het gebied van het Lobroekdok, waar we een zeer belangrijke ontwikkeling kunnen hebben, zowel op het vlak van mobiliteit als op het vlak van stedelijke ontwikkeling. Ik vind het van belang dat dit gebeurt.

Ik vind het goed dat we vandaag een verdere verduidelijking over het GRUP hebben gekregen.

Ik kijk uit naar de gedachtewisselingen die we omtrent dit dossier zeker en vast nog zullen hebben in de toekomst. Voor de rest is het van belang te kijken naar de financiering. Ik kijk ook uit naar de opvolging van de studie van de overkapping van de ring.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vanbesien, u maakt een fundamentele fout in uw redenering. U zegt dat ik zelf bij de dienst MER die de MER heeft opgemaakt, te rade ga. Dat is natuurlijk niet waar. De dienst MER maakt geen MER op. De MER wordt gemaakt door een onafhankelijke MER-deskundige. Dat wordt voorgelegd aan de dienst MER, die ook een totaal onafhankelijke dienst binnen de Vlaamse overheid is. Die kijkt de kwaliteit na van dat milieueffectenrapport en beoordeelt of die MER-deskundige al of niet een goed MER heeft opgemaakt. Dus onze dienst MER maakt geen milieueffectenrapport op. Het is maar logisch, wanneer er opmerkingen komen over dat milieueffectenrapport, dat wij dat ook voorleggen aan onze experts binnen onze diensten om te kijken wat er aan is van die opmerkingen en of we daar wel of niet op moeten ingaan. Uw redenering dat onze dienst MER een milieueffectenrapport opmaakt, is fout. Dat klopt niet. Dat wil ik hier toch wel heel formeel weerleggen.

We hebben op basis van de bezwaren het ruimtelijk uitvoeringsplan aangepast. We hebben ervoor gezorgd dat als er een beslissing komt tot nog een verdere overkapping – er wordt al in een stuk overkapping voorzien – of als er een vraag of een bouwvergunning is, dat dan mogelijk is. Ook in de flankerende zones, waar het voordien niet mogelijk was, hebben wij de bouwvoorschriften aangepast en ervoor gezorgd dat als er een aanvraag zou komen of een beslissing, dat ook mogelijk is. Dat toont aan dat wij de bezwaren au sérieux nemen, dat er een intentie is van de Vlaamse overheid om met maatschappelijke gevoeligheden rekening te houden. Op basis daarvan hebben wij het ruimtelijk uitvoeringsplan aangepast. Dat zal nu het verdere traject doorlopen. Verdere beslissingen zullen volgen. Er zullen bouwvergunningen en dergelijke worden aangevraagd. Dat is op een correcte, goed onderbouwde en goed gemotiveerde manier gebeurd.

Toen ik daarnet zei dat er 159 bezwaren zijn die betrekking hebben op het GRUP, dan had ik het over de effectieve bezwaren die wij op basis van het ruimtelijk uitvoeringsplan geformuleerd hebben. Het klopt dat als je het totaal van de 490 unieke bezwaren bekijkt, 85 procent daarvan betrekking heeft op de plan-MER en 15 procent op het natraject. Daarom zeggen wij dat er eigenlijk maar 159 unieke bezwaren echt betrekking hebben op het ruimtelijk uitvoeringsplan, dat hier voorlag. Daar hebben we grondig een antwoord op geformuleerd.

Mijnheer Ronse, we zijn daar volop mee bezig. Die conceptnota wordt uitgewerkt. Nog voor het paasreces zal dat in politieke besluitvorming worden gestoken. De teksten worden op dit moment gefinaliseerd. We doen daar absoluut mee verder om een versnelling te hebben wat de procedures betreft.

Collega Vanbesien, de sfeerschepperij, alsof we alles van tafel zouden vegen, alsof we niet op een objectieve en ernstige manier te werk gaan, ben ik echt wel beu. Dit dossier toont dat er op een goede en ernstige manier mee is omgegaan, en dat we zelfs luisteren naar een aantal maatschappelijke bezorgdheden en het GRUP in die zin hebben aangepast. Dat is op een goede en correcte manier gebeurd. Gratuite uitspraken alsof dat in achterkamertjes zou gebeuren en dat dezelfde diensten plannen en beslissingen nemen, kloppen helemaal niet. Ik wil dat formeel ontkennen. Dat is echt onterechte sfeerschepperij. Dat komt niemand ten goede.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Minister, u mag mijn mening sfeerschepperij noemen natuurlijk, maar ik mag dit dossier wel bespelen, en ik doe dat ook omdat het belangrijk is voor Antwerpen. Als hier gezegd wordt dat er toch al verschillende wijzigingen zijn gebeurd, dan klopt dat, mijnheer de Kort. Het gaat inderdaad over een viaduct die een tunnel is geworden en over het feit dat men onder het Albertkanaal gaat enzovoort. Er zijn wijzigingen gebeurd aan het dossier.

Maar al zeer vroeg, jaren geleden al, beginnend met de studie van Arup-Sum, is in mijn ogen al aangetoond dat wat betreft zowel de performantie als de milieueffecten, het tracé gewoon slecht in elkaar zit. U botst daar vandaag op.

U botst op een Hollandse Knoop, die 125 meter breed zal zijn, die op 65 meter van de achterdeuren van de huizen komt. U botst op een stadsautostrade. U botst op een Oosterweelknoop, waar nu nog natuur en groengebied is. Daar zal een verkeerswisselaar moeten komen. Dat heeft puur te maken met het tracé. Die punten zijn niet overkapbaar. Dat is een verwijt. Ik mag verwijten hebben aan de minister.

Als u in de pers zegt dat overkapping kan, heb ik nu begrepen dat u zegt: overkapping mag. Dat is natuurlijk iets anders. Een overkapping mag, maar eigenlijk weten we niet of het kan. We weten nog niet of het technisch kan en of het volgens de Europese regelgeving kan. Dat weten we allemaal niet. Maar u zegt: wat ons betreft, mag het. Dat is natuurlijk iets totaal anders dan communiceren op een moment dat de overkapbaarheid van het BAM-tracé een element is in dat publiek debat en dan in volle force met de regering zeggen dat overkappen kan. Maar u bedoelt eigenlijk: overkappen mag. Dan werkt u wat mij betreft naar een doelbewust misverstand, maar dat zal wel weer sfeerschepperij zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het beslissingsproces inzake de bescherming van de historische permanente poldergraslanden – 1087 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, er rijzen ernstige twijfels of de Vlaamse Regering het eigenlijk wel meent met een beslissing over de historische permanente poldergraslanden. Het besluitvormingsproces wordt doorkruist, zelfs soms ontsierd, door een aantal zaken zoals de gebrekkige handhaving tijdens het openbaar onderzoek. Ik verwijs naar de vraag van de heer Vandaele in een vorige commissiezitting. Idem voor de werking van de verificatiecommissie die de Vlaamse Regering moet adviseren over de definitieve vastlegging van de historische poldergraslanden. De indruk ontstaat dat de

Vlaamse Regering de besluitvorming rekt en trekt. 'Tijd winnen' is beter Nederlands. Of heb ik het verkeerd voor?

Even de feiten: op 26 september vorig jaar kreeg u van de Vlaamse Regering de taak om de verificatiecommissie samen te stellen die de Vlaamse Regering moet adviseren. De commissie bestaat uit zeven leden. De samenstelling is geëxpliciteerd in het besluit van de Vlaamse Regering van dezelfde dag. Zoals u vorige keer gezegd hebt, moet ze zich buigen over de 2400 bezwaarschriften die werden ingediend in de loop van het openbaar onderzoek. Dat lijkt me een serieuze karwei. De leden stellen hiervoor in eerste instantie een huishoudelijk reglement op waarin ze een modus operandi vastleggen. Zo bepalen ze hoe en waar ze ter plekke gaan of niet, en hoe ze dat doen.

De verificatiecommissie krijgt voor deze opdracht negentig dagen de tijd na het beëindigen van het openbaar onderzoek. Dat was op 12 december vorig jaar. Als ik goed kan rekenen, verwacht de Vlaamse Regering dat advies dus tegen 12 maart, idealiter. 12 maart nadert met rasse schreden. En toch passeerde nog geen enkele beslissing waarin de commissieleden werden aangesteld, voor zover ik de regeringsbeslissingen heb opgevolgd. Ik herlas ook nog eens wat u vertelde in onze commissievergadering van 14 januari, dus ruim een maand na het afsluiten van het openbaar onderzoek. U sprak over het opmaken van het huishoudelijk reglement door de verificatiecommissie in de toekomstige tijd.

Minister, zo groeit bij mij de vrees dat die verificatiecommissie een middel is in een bredere strategie van tijd winnen. Hoe later die wordt aangesteld, hoe meer de bescherming op de lange baan wordt geschoven, hoe meer ruimte er is voor acties door ontevreden landbouworganisaties, en zelfs sommige leden van het Vlaams Parlement, en hoe meer kans er is dat er vele hectares alsnog gescheurd worden. Immers, het lijkt me een bovenmenselijke opdracht om op een maand tijd 2400 bezwaarschriften te beoordelen, zeker als die dan middels plaatsbezoeken zouden moeten gebeuren, zoals collega Dochy in een vorige vergadering gevraagd heeft.

Minister, ik hoop dat u positief kunt antwoorden op mijn vragen. Welke motieven liggen er aan de basis van de niet-aanstelling van de verificatiecommissie? Misschien is ze ondertussen aangesteld. Ik duim maar. Is er een akkoord of niet binnen de Vlaamse Regering? Zal dat gevolgen hebben voor de besluitvorming inzake de historische permanente poldergraslanden? Is er sprake van een vertraging? Met hoeveel maanden? Mocht er tussen het indienen van deze vraag om uitleg en de behandeling ervan toch een beslissing zijn genomen over de aanstelling van de commissie, welke is de timing van de werkzaamheden?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Minister, mijnheer Caron, we kunnen natuurlijk onze tijd vullen met veel vragen te stellen, maar zich informeren vooraleer een vraag te stellen, is misschien ook een optie. Volgens mijn informatie zou die commissie reeds werken, zou ze heel hard werken, en denk ik niet dat de timing in het gedrang komt.

Mijnheer Caron, ik ben in elk geval overtuigd dat uw vraag positief bedoeld is en dat het niet de bedoeling is om te polariseren maar om de sfeer goed te houden. Laat ons maar komen tot een rustige afhandeling van dit dossier. Ik ben nog altijd overtuigd dat wij in dezen tot een consensus kunnen komen die zowel voor de landbouwsector als voor de natuur een stap voorwaarts is.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de heer Caron weet dat de poldergraslanden mij na aan het hart liggen. Ik heb inderdaad al een paar keer vragen gesteld, ook over de manier waarop het dossier loopt. Dat liep soms wel eens stroef. Het ging ook over de handhaving en de grijze zone waarin we zaten, en of er al dan niet – volgens mij wel – een natuurvergunning nodig is voor reliëfwijziging enzovoort, op basis van het Natuurdecreet.

Het spijt me dat ik de heer Dochy gelijk moet geven, maar voor een keer zal ik het dan toch doen. Ik denk net zoals hij dat de verificatiecommissie inderdaad al aan het werk is. Maar collega Caron is natuurlijk met vakantie geweest tijdens het krokusreces en heeft zich met andere activiteiten ingelaten waardoor hij de voeling met de realiteit even is kwijtgespeeld. Mijnheer Dochy, ik dacht inderdaad dat de timing blijft wat ze is en dat 12 maart de deadline is. Ik hoop dat de minister dat bevestigt. Ik ben dus benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ook wij hebben ons oor te luisteren gelegd en inmiddels vernomen dat de verificatiecommissie wel degelijk is geïnstalleerd en effectief al een aantal gebieden zou hebben geïnspecteerd. Ik neem aan dat de minister dat straks zal kunnen bevestigen.

Ik wil een bijkomende vraag stellen. Wij hebben vernomen dat het een opdracht zou kunnen zijn voor de commissie om bijzondere aandacht te geven aan die gebieden die in de onmiddellijke nabijheid liggen van de landbouwbedrijven. Klopt het dat men die gebieden in eerste instantie gaat inspecteren en dat dat systematisch gebeurt? De heer Dochy heeft het daarjuist al gezegd dat we niet mogen gaan naar een verdere polarisering van het verhaal tussen enerzijds landbouw en anderzijds natuur, maar we mogen de bestaanszekerheid van die landbouwbedrijven toch ook niet al te fel in het gedrang brengen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, het is zeker niet de bedoeling om de zaak op de lange baan te schuiven. Ik weet niet waar u dat vandaan haalt. De verificatiecommissie is aangesteld, is zelfs al bezig met het verwerken van de bezwaren en is ter plaatse aan het gaan. Mevrouw Peeters, het klopt dat wanneer de commissie die plaatsbezoeken doet, ze gesprekken voert met betrokkenen die bezwaren hebben geformuleerd over percelen die palen aan die landbouwbedrijven. Het is nog altijd de bedoeling van de verificatiecommissie om die datum van 12 maart te halen om het eindverslag voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Van alle veronderstellingen die hier geformuleerd zijn, klopt eigenlijk niets.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik ken de datum niet. Mijn vraag heb ik ingediend op 8 februari. Wanneer is de commissie aangesteld? Waarschijnlijk rond die tijd.

Minister Joke Schauvliege: Op 3 februari.

De heer Bart Caron (Groen): Dank u wel. Ik ben natuurlijk niet zo goed geïnformeerd als sommige van mijn collega's, en dat begrijp ik ook. Dat is de logica der dingen. Dat gebeurt zo.

Ik heb geprobeerd om mijn ongerustheid uit te drukken. Er is dus helemaal geen sprake van tijd winnen, begrijp ik, of van rekken en trekken. Ik kijk samen met u met belangstelling uit naar het eindrapport en de voorstellen die op 12 maart

zullen voorliggen. Ik hoop dat het zowel voor de natuur als voor de landbouw, mijnheer Dochy, een goede zaak zal zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de trage besluitvorming inzake het gebruik van warrelnetten aan de kust – 1107 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Mijn fractie is niet de enige in dit Vlaams Parlement die een verbod wil instellen op het gebruik van recreatieve kieuw- en warrelnetten op het strand. Ik zeg dat ook uit respect voor de collega's die hier al jaren militeren en daarvoor de grootste waardering verdienen. Het is niet mijn dossier in eerste instantie, er zit hier een collega niet ver van mij die daar zeker een verdienste in heeft.

Ook de Warrelniet-campagne van Natuurpunt heeft mee bijgedragen tot dat doel. Op 7 november 2014 nam de Vlaamse Regering de eerste principiële beslissing. Dat gaf hoop op een warrelvrij strand in het voorjaar van 2015. Het voorjaar is het hoogseizoen voor de recreatieve warrelnetvissers. Op de website kunt u heel goed zien wanneer de meeste slachtoffers vallen. Dat is in februari maar ook vooral in maart. De Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium (BMM) heeft daar statistieken over bijgehouden.

Na de tweede principiële beslissing van de Vlaamse Regering op 30 januari 2015 belooft het opnieuw een dodelijk voorjaar te worden op het strand. De Raad van State krijgt nu immers dertig dagen de tijd voor het opstellen van een advies – ik weet dat dit de normale procedure is – zodat de definitieve beslissing waarschijnlijk ten vroegste op 6 maart geagendeerd kan worden. En dan moet dat besluit nog in het Staatsblad verschijnen.

Intussen kunnen de gemeenten nog volop vergunningen uitreiken aan recreatieve vissers voor het plaatsen en gebruiken van de kieuw- en warrelnetten. Enkel in Oostende en De Haan is er al een gemeentelijk verbod.

Minister, bent u bereid de besluitvorming te versnellen zodat het besluit van kracht zal zijn voor het seizoen voor de warrelnetvissers start? Zal er in voldoende controle en handhaving voorzien worden? Is er momenteel communicatie met de gemeenten zodat deze geen vergunningen meer zullen uitreiken?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Uiteraard sluit ik me aan bij deze vraag, mijnheer Caron, want ook dit dossier ligt me na aan het hart. In tegenstelling tot het dossier van de poldergraslanden waar we het daarnet over hadden, een dossier waarin men soms misschien wel een verdragingsmanoeuvre kan ontwaren, zie ik dit hier niet. Dit dossier is van een andere orde. Het stond voor het eerst in het nieuwe regeerakkoord en binnen de eerste jaarhelft van de nieuwe zittingsperiode kwam het op de tafel van de regering. Het lijkt me dan ook niet echt getuigen van veel verdragingsmanoeuvres, mijnheer Caron. Toch pleit u voor extra versnelling. Ik vind dat een beetje onheus. U kunt wel zeggen dat intussen een aantal bruinvissen aan hun einde zullen komen. Dat zal dan wel, maar ik denk toch dat dit dossier op een correcte manier wordt behandeld wat de

timing betreft. Die timing is wat ze is. Of we dan nog moeten aandringen op versnelling weet ik niet.

Wat ik wel interessant vind, is het laatste punt van uw betoog wanneer u zegt dat het misschien wel nuttig is dat de kustgemeenten al op de hoogte worden gebracht van het feit dat dit in de pijplijn zit en al tweemaal op de regeringstafel is gebracht. Dat is ook doenbaar want er zijn maar tien kustgemeenten. In twee daarvan is er al een verbod, onder andere in mijn gemeente, De Haan. Het is misschien niet slecht om een brief te schrijven naar de gemeenten zodat zij al min of meer weten hoe de vork in de steel zit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, ik kreeg daarnet een vraag van uw partijgenoot, de heer Vanbesien, over de Oosterweelverbinding en over het feit dat we de bezwaren en het vragen van adviezen bijzonder ernstig moeten nemen. En nu vraagt u om het dossier van de warrelnetten te versnellen en daarbij niet de geëigende procedures van verschillende adviesaanvragen en besluitvorming te respecteren. Dat lijkt me bijzonder tegenstrijdig.

De Vlaamse Regering volgt, tot spijt van wie het benijdt, de procedures zoals dat hoort en zij doet dat op een correcte manier, inclusief advies vragen en het volledige besluitvormingsproces doorlopen. Formele procedures zijn er om gevolgd te worden. Dat doen wij ook in dit dossier zonder enige vertraging.

Momenteel zitten we in de laatste fase van de procedure en wachten we op het advies van de Raad van State waarvoor officieel in maximaal dertig dagen wordt voorzien. Na ontvangst van dit advies zal het besluit voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd en zal het vervolgens worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Tien dagen na publicatie wordt het van kracht.

De naleving van het Soortenbesluit wordt geregeld door het Milieuhandhavingsdecreet en de uitvoeringsbesluiten. Dat toezicht wordt uitgeoefend door de Natuurinspectie van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) maar ook door de reguliere politiediensten. De Natuurinspectie voert haar handhavingstaken uit conform het handhavingsplan van het ANB.

De sancties staan vermeld in artikel 16.6.1 van het Milieuhandhavingsdecreet. Schendingen worden bestraft met een geldboete van minimaal 600 euro tot maximaal 1.500.000 euro. Als een procureur beslist om een proces-verbaal niet verder te behandelen, kan dit dossier altijd worden bezorgd aan de Afdeling Milieuhandhaving die dit verder zal bekijken.

We wachten het advies van de Raad van State af voor we de communicatie over dit dossier opstarten. Er is al veel aandacht besteed aan dit dossier in de pers. Ik veronderstel dan ook dat de gemeenten al op de hoogte zijn. Het lijkt me niet wijs daar al over te communiceren zolang er geen advies van de Raad van State is. Zodra dat er is, zullen wij communiceren.

Kortom, er moet respect zijn voor procedures en inspraak zoals dat wettelijk is bepaald.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor de correcte toepassing van de procedures en van de besluitvorming, een principe dat ik zeer genegen ben, maar ik ben ook bezorgd over de gezondheid van de bruinvissen. Een goed beleid is ook een vooruitziend beleid, een voorzienigheidsbeleid. Daarmee bedoel

ik dat het me zou verbazen indien de Raad van State een zodanig negatief advies zou formuleren dat het waarschuwen van de lokale besturen als een misdrijf zou kunnen worden beschouwd. Ik ben blij dat het dossier vooruit gaat, maar ik vraag ook begrip voor mijn ongedurigheid. De maand maart is het topseizoen voor warrelnetvissers. We missen dan ook een belangrijk deel van het seizoen.

Mijnheer Vandaele, ik steun u, omdat u mij in deze ook hebt gesteund wat maar zelden gebeurt, wanneer u vraagt om de lokale besturen op de hoogte te brengen, niet van de beslissing maar van de stand van zaken van de procedure.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Caron, elke bruinvis die aan zijn einde komt in de warrelnetten, is er een te veel. Daarnet zei ik het een beetje als boutade. Voor mij is het einddoel wel veel belangrijker. In die zin hebben we er alle belang bij, ook al duurt dat nog een aantal weken of maanden, om een duidelijke regelgeving tot stand te zien komen die liefst ook de tand des tijds doorstaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de beslissing van de Vlaamse Regering over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Noord-Zuid Limburg (N74) – 1110 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): De Vlaamse Regering nam op vrijdag 6 februari 2015 een principiële beslissing over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Noord-Zuid Limburg van de N74. De volgende stap is de behandeling bij de Raad van State, waarna de definitieve goedkeuring volgt door de Vlaamse Regering.

Minister, hoe valt deze beslissing te rijmen met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), waarin staat dat we de resterende open ruimte maximaal moeten beschermen?

Het goedgekeurde GRUP lijkt heel erg op het door de Raad van State vernietigde GRUP dat in 2013 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Waarop baseert u zich om nu te kunnen hardmaken dat u juridisch niet dezelfde risico's loopt?

De Vlaamse Regering gaf aan met de milieuverenigingen te willen onderhandelen, weliswaar nadat de beslissing genomen was en de onderhandelingsmarge tot nul werd herleid. Waarom hebt u de milieuverenigingen niet eerder in het proces betrokken?

Na een moeizame onderhandeling is ook de conceptnota 'ecologische verbinding tussen de heidekerngebieden van het militair domein kamp van Beverlo en het militair domein Helchteren-Meeuwen' tijdens diezelfde vergadering van 6 februari goedgekeurd. Kunt u een timing geven van dit project? Hoe zult u ervoor zorgen dat dit project geen dode letter blijft?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik wil reageren op de eerste vraag hoe deze beslissing te rijmen valt met het RSV, waarin staat dat de resterende open

ruimte maximaal moet worden beschermd. Mijnheer Danen, volgens mij is de claim van die wegenis op zich niet zo groot wat het ruimtebeslag betreft, maar gaat het veeleer over de ontsnippering van grote open ruimtes. Ik heb altijd begrepen dat er precies omwille van het tegengaan van ontsnippering is gekozen voor een ecologische verbinding. Die verbinding werd vervolgens door de Raad van State beschouwd – en ik blijf dat een beetje contradictorisch vinden – als een compenserende maatregel die daar niet thuishoort. Vandaag heeft de Vlaamse Regering beslist om dat desondanks via een afzonderlijke procedure te doen. Ik denk dat er een serieuze compensatie gebeurt inzake open ruimte. Ik heb er dan ook een beetje moeite mee dat u in uw vraag bijna suggereert dat de open ruimte waarvan er in deze regio nogal wat voorhanden is, het enige slachtoffer is. Ik wil u uitnodigen bij de mensen wier woning moet worden onteigend voor die noord-zuidverbinding of bij de landbouwers die hun gronden moeten opofferen voor nog maar eens een extra ecologische verbinding. Hoe jammer dat ook is, we kunnen geen omelet bakken, ook niet in Vlaanderen, zonder eieren te breken. We moeten trouwens af van de stelling dat er enkel voor die omleidingsweg een kans zou zijn op procedures. Alsof men, wanneer er voor die doortocht wordt gekozen, geen procedures zou organiseren en die 96 bewoners van die woningen de weg naar de Raad van State niet zouden kennen.

Die beslissing is geen nattevingerwerk. Er heeft destijds een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) plaatsgevonden die in het voordeel was van de omleidingsweg op basis van een aantal heel relevante feiten, onder meer dat Noord-Limburg daardoor niet jarenlang geïsoleerd zou worden en dat er intussen kan worden gestart met het aanleggen van een omleidingsweg waardoor de doortocht kan worden gevrijwaard. De fundamentele vraag vandaag is of wij een oplossing willen voor de noord-zuidverbinding in Limburg. Willen wij dat er een snelle ontsluiting komt van Noord-Limburg naar Midden-Limburg? Willen wij afstappen van het scenario waarin wij een grensregio zijn terwijl wij een centrumregio zijn in de driehoek Eindhoven-Aken-Luik? Willen wij een snelle ontsluiting vanuit Limburg naar Eindhoven?

Die MKBA heeft plaatsgevonden maar ongetwijfeld zullen er nog redenen zijn tussen de beslissing en de uitvoering om te zeggen dat een of ander nog beter had gekund. In Brussel zal men er niet wakker van liggen of wij het daar in Limburg nog oneens over zijn. Limburg moet die noord-zuidverbinding wel hebben. Alle Limburgers zouden daar beter achter gaan staan dan daar voortdurend vragen over te stellen en zaken in twijfel te trekken.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans (N-VA): Ik sluit me aan bij de heer Ceysens. Het is heel belangrijk dat de Vlaamse Regering een beslissing heeft genomen en dat we verder kunnen.

Mijnheer Danen, u zegt dat het RSV open ruimtes wil beschermen. Dat is heel belangrijk, mijn partij ijvert daar heel hard voor en zal dat blijven doen. Maar in datzelfde RSV staat ook dat de N74 een belangrijke missing link is tussen het noorden en het zuiden van Limburg, die opgelost moet worden. We zijn daar al jaren mee bezig.

Er ligt nu een oplossing voor met voordelen en nadelen. Er is inderdaad al heel wat discussie geweest over dit dossier maar nu is er eindelijk een gericht plan met een concrete timing over de uitvoering van dit dossier. Het is essentieel dat we een beslissing hebben genomen waarbij die 200 hectare open verbinding tussen de twee militaire domeinen effectief wordt gerealiseerd. Daarvoor zal een landinrichtingsplan worden opgemaakt.

U hebt het over onderhandelingen met de milieukoepel en de milieuverenigingen maar dat waren geen onderhandelingen. Ik denk dat het heel normaal is dat een minister-president ook de milieukoepel uitnodigt om de beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen, toe te lichten. We weten immers dat de media vaak uitspraken uit hun context halen. De minister-president heeft aan de milieukoepel uitgelegd waarom die 200 hectare open natuurverbinding niet meer in dat GRUP zit maar dat daar een apart plan voor is opgemaakt dat effectief zal worden uitgevoerd. In de weergave van die bespreking in de krant wordt onder meer de heer Lambert Schoenmaekers, bestuurder van Natuurpunt Vlaanderen, geciteerd: "Ik vind het heel belangrijk dat wij ontvangen zijn. Het was een constructief gesprek. De minister-president heeft uitleg gegeven over de natuurverbinding van 200 hectare die hij laat maken tussen het militair domein van Leopoldsburg en dat van Helchteren en Meeuwen. In het vorige plan zat die verbinding er ook in maar nu dus niet meer. Hij heeft ons wel degelijk de garantie gegeven dat die verbinding er komt."

Dat was een heel belangrijke boodschap die wij hebben overgebracht naar de milieukoepel. Het is niet meer dan evident dat in zo'n belangrijk dossier de minister-president zijn verantwoordelijkheid neemt en met die mensen gaat praten.

Minister, er is gesproken over een voortgangsrapportage in dit dossier voor het zomerreces. Het is belangrijk dat er dan stappen worden gezet. Die natuurcorridor moet effectief gerealiseerd worden. In welke mate zijn er daar knelpunten? Zijn veel stukken natuur in handen van Natuurpunt of van ANB? Hebt u een zicht op de effectieve realisatie daarvan? Zal dat vlot verlopen of zijn er nu al knelpunten bekend waar een tandje bij moet worden gestoken?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): In dit dossier streeft mijn partij naar consensus. Dit dossier heeft absoluut geen baat bij discussies tussen meerderheid en oppositie. Die zijn al genoeg gevoerd. De discussie die we nu moeten voeren, moet oplossingsgericht zijn. En daar willen wij absoluut aan meewerken, schouder aan schouder, als Limburgers. Dit dossier moet nu vooruitgaan, en daarin moeten alle actoren in consensus worden meegenomen.

Het gesprek dat de minister-president heeft gevoerd met de milieukoepel en met de natuurverenigingen, had al eerder kunnen plaatsvinden, tijdens de voorbereiding van het GRUP. Misschien was dat zelfs nog beter geweest om die mensen te betrekken bij dat dossier en achteraf geen toestanden te krijgen in de media zoals we die nu hebben gekend en een polarisatie die dit dossier eigenlijk niet verdient.

Ik sluit me aan bij mevrouw Jans. Het gaat om verbindingen die voor Limburg noodzakelijk zijn voor de ontsluiting. Maar het is ook absoluut noodzakelijk dat die natuurgarantie er komt. Nadat het eerste GRUP het arrest niet had doorstaan, was er sprake van 300 hectare natuurcompensatie. Blijkbaar is de consensus in de regering ook moeizaam tot stand gekomen. Nu is het uitermate belangrijk dat we kunnen garanderen dat die natuurcorridor er effectief komt.

Wij kijken uit naar de voortgangsrapportage en naar de vervolgsafspraken die zijn gemaakt met de natuurverenigingen om er zeker van te zijn dat we de consensus die absoluut noodzakelijk is in dit dossier, kunnen waarmaken. Dat lijkt me nog belangrijker dan andere afspraken die nog moeten worden gemaakt.

Minister, ik hoop dat er na het gesprek met de natuurverenigingen en de milieukoepel nog een vervolgspraak komt. Of zijn er andere afspraken gemaakt? Of wacht u een reactie af? Als we geen consensus kunnen bereiken, dan is

niemand daarbij gebaat. Ik weet ook niet of een alternatief tracé geen procedures teweeg zal brengen. Ik verwacht wel weerstand in dat geval. We moeten dan ook gaan voor het scenario dat nu op tafel ligt. U moet wel garanties krijgen zodat het dossier zoals het voorligt, kan worden voortgezet en zodat u ons kunt garanderen dat die natuurcorridor er effectief komt. Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Het is heel belangrijk dat het GRUP nu definitief is goedgekeurd. Ik hoop samen met een aantal collega's in deze commissie dat die noord-zuidverbinding nu snel kan worden uitgevoerd. Die ontsluiting is heel belangrijk voor de mensen die daar wonen en voor de mensen die in de onmiddellijke omgeving werken, en heeft ook economische gevolgen.

Mijnheer Danen, uw derde vraag, die ook door de heer Beenders wordt ondersteund, stoort me een beetje. Men stelt hier voortdurend de vraag waarom de milieuverenigingen niet eerder zijn betrokken bij het proces. Iedereen weet hoe een GRUP wordt opgemaakt. Daarbij worden heel wat mensen bevraagd en wordt er een openbaar onderzoek georganiseerd. Ruim een jaar geleden was er een voorlopige aanvaarding; nadien was er een definitieve aanvaarding. Alle mogelijke stakeholders konden hun bezwaren en opmerkingen uiten. Ik vraag me dan ook af waarom twee collega's in deze commissie vragen waarom er niet afzonderlijk met de milieuverenigingen en dan vooral met de Limburgse milieukoepel onderhandeld werd en waarom dat pas na de definitieve aanvaarding van het GRUP is gebeurd. Waarom moet dat nadien nog gebeuren? Waarom moet alleen die instantie een voorkeursbehandeling krijgen? Als die verenigingen vanaf de eerste dag zeggen dat ze zich zullen blijven verzetten tegen de ontwikkeling van die noord-zuidverbinding, dan moeten zij absoluut geen voorkeursbehandeling krijgen, integendeel. Ik hoop dat het tot een snelle uitvoering komt van dit dossier.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het GRUP is nog niet definitief goedgekeurd. Het gaat om een principiële goedkeuring die nu naar de Raad van State gaat, die dertig dagen de tijd heeft om een advies te verlenen.

Dit GRUP is volledig in overeenstemming met het RSV. In dat RSV is inderdaad sprake van de open ruimte, maar ook van doelstellingen en missing links op het vlak van mobiliteit, infrastructuur en verkeersveiligheid.

En natuurlijk moeten beide samen gelezen worden. Terecht wordt hier verwezen naar de N74 in het RSV. Het is een belangrijk onderdeel met een verbindende functie als primaire weg 1. We hebben geopteerd voor nieuwe infrastructuur die beantwoordt aan de milieudoelstellingen, de mobiliteitsdoelstellingen en het behoud van de open ruimte.

Het goedgekeurde GRUP maakt de noord-zuidverbinding dus mogelijk. De doelstelling van het plan is inderdaad onveranderd gebleven. Het vertoont in die zin grote gelijkenissen met het voorgaande. Dat zou er nog aan mankeren. Het kan niet dat het er plotseling helemaal anders zou uitzien.

In de uitwerking, onderbouwing en motivering zijn er wel fundamentele verschillen. Dat is logisch, daarmee wordt tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de Raad van State. Cruciaal is dat er een oplossing werd uitgewerkt voor kritiek van de Raad van State. Die oordeelde dat het plan gebaseerd was op een milieubeoordeling die niet in overeenstemming was met de wettelijke bepalingen. Concreet ging het om artikel 36ter van het decreet Natuurbehoud. Rekening houdend met elementen uit het arrest, werd een nieuwe

procedure voor de opmaak van de goedkeuring van het GRUP doorlopen. Het bestaande plan-MER werd aangevuld en dus geactualiseerd. Dit plan-MER werd goedgekeurd op 25 februari vorig jaar. Daaruit blijkt dat de zogenaamde compensatie die voor de Raad van State het struikelblok vormde, eigenlijk niet meer aan de orde is. Dat maakt dat het dossier juridisch veel sterker is. We hebben dus ook de motivering op dat vlak veel meer body gegeven, aangepakt en gemotiveerd in het GRUP, dat nu aan de Raad van State werd overgemaakt.

Het feit is dat is aangegeven met milieuverenigingen te willen onderhandelen na de beslissing. Ik volg volledig wat mevrouw Peeters heeft gezegd. We hebben natuurlijk alle procedures doorlopen. We hebben alle mogelijke momenten van inspraak gehad. Het Agentschap voor Natuur en Bos is betrokken, maar ook alle burgerorganisaties hebben de kans gekregen om bezwaren en opmerkingen kenbaar te maken. Het klopt natuurlijk niet dat er nu plotseling overleg zou zijn met milieuverenigingen of met andere actoren. Ik weet heel goed, maar toen had ik nog andere bevoegdheden in de Vlaamse Regering, dat ook vorig jaar de Vlaamse Regering een aantal gesprekken heeft opgestart en een aantal overlegmomenten heeft gehad met milieuverenigingen en met andere actoren. Ik vind het natuurlijk terecht dat wanneer er vragen zijn om gehoord te worden, dat ook met andere actoren wordt gedaan. Ik weet heel goed dat de vorige Vlaamse Regering ook met de milieuverenigingen gesprekken heeft gevoerd naar aanleiding van de opmaak van het nieuwe MER en het GRUP. Het waren gesprekken met de Limburgse ministers en met de minister-president.

Ondertussen werd een beslissing genomen. Er werd beslist om een ecologische corridor aan te leggen. Daarvoor is een concrete timing afgesproken: het planproces moet zijn afgerond ten laatste bij de gunning van de werken van de noord-zuid en het vereiste plan moet definitief vastgesteld zijn bij de definitief geworden gunning. Bovendien werden ook een werkwijze en een traject vastgelegd. De VLM zal alles in kaart brengen. Ik kan dus nog niet antwoorden op de vraag hoe het nu zit. De VLM zal dat doen op basis van de instrumenten van landinrichting. Het gaat over een corridor waar ook medegebruik mogelijk is door alle actoren. Dat is klassiek voor zo een landinrichting. Het kan een heel mooie realisatie zijn die zowel de natuurcorridor als de agrarische structuur kan versterken in dat gebied. Dat is de afspraak die we hebben gemaakt in de Vlaamse Regering en die ook een duidelijke timing bevat.

Ik herhaal dat alle formele stappen doorlopen zijn, dat er gesprekken geweest zijn met verschillende actoren op het terrein, ook voor het GRUP opnieuw werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Het is ook goed dat er nadien nog contacten gelegd zijn en er vragen werden gesteld. Doen alsof er voordien nooit gesprekken of contacten geweest zijn en dat het GRUP zomaar is komen aanwaaien, klopt niet. Er is heel veel overleg gepleegd, op heel veel momenten met verschillende actoren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Op mijn vierde vraag, of de verbinding er echt zal komen en over de timing, heb ik niet echt antwoord gekregen. U hebt er in algemene termen op geantwoord. Ik stel me de vraag, maar ik vertrouw erop dat de verbinding er zal komen.

Ik hoor de collega's Ceysens, Jans en Peeters pleiten voor consensus, voor de kop vooruit en er allemaal voor gaan. Weet u wanneer het moment van consensus er was? In 2007 was het er. Toen hadden Peeters, Stevaert en Dewael alle drie verantwoordelijkheid in de Vlaamse Regering. Ze waren voor de tunnel. Toen was er niemand tegen de tunnelvariant, behalve een aantal mensen die op het tracé zelf woonden. Toen hadden we moeten doorzetten. Als we dat toen

hadden gedaan, dan reden we nu allemaal vlotjes van noord naar zuid. Nu komen zeggen "kop vooruit, niemand mag zich verzetten of vragen stellen", dat vind ik een beetje hypocriet.

Ik blijf het een vreemd idee vinden dat rekening wordt gehouden met elementen in het RSV omdat de N74 erin staat als prioritair project. Dat is inderdaad zo, maar er staat helemaal niet in dat we dit moeten realiseren via een omleidingsweg. De doortochtvariant zou veel logischer geweest zijn.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Als we het dan toch over consensus hebben: de grote tunnelvariant Stevaert-Dewael werd voorgesteld op TV Limburg op een morgen, en toen heeft de directeur van AWV zich verslikt in zijn koffie! Hij was op dat moment nog niet op de hoogte van de tunnelvariant.

Kris Peeters is als minister van Openbare Werken begonnen met er een haalbare tunnelvariant van te maken. Het was een tunnelvariant, niet de eerste grote tunnel die overall onderdoor ging. Het ging om een tunnel die onder het centrum van Helchteren doorging, terug bovenkwam in de Mangelbeekvallei en daarna terug onder het centrum van Houthalen ging. Dat was het voorstel dat op tafel lag.

Over consensus gesproken, kan ik u ook nog zeggen dat het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren er de grootste moeite mee had. Als ik me niet vergis, was een van de schepenen van het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren toen iemand van de partij Groen! Men heeft toen nagelaten in Houthalen-Helchteren om zich erachter te scharen. Er werd gevraagd om overleg te hebben. Vanuit de gemeente werd gevraagd om een plan-MER te maken waarin beide tracés vergeleken werden en waarin duidelijk naar voren kwam wat de effecten van een doortocht waren op het vlak van fijn stof en dergelijke. Als het over Antwerpen gaat, moet er een kap over alles, want er mag geen tikkeltje fijn stof in de stad komen. Als het over Houthalen-Helchteren gaat: rijd daar maar liefst onderdoor en laat het fijn stof maar aan de tunnelmonden naar boven komen. Kwestie van met twee maten en gewichten te werken, kan dat tellen!

In het plan-MER is toen naar voren gekomen dat beide scenario's evenwaardig waren. Er is toen gezegd: maak de beslissing op basis van de maatschappelijke kosten-batenanalyse. Toen die resultaten er waren, heb ik de gouverneur van Limburg horen zeggen dat we wel gek zouden zijn indien we niet voor die oplossing zouden kiezen. Op die basis is voor een omleidingstracé gekozen. Ook al vindt u dit een slechte oplossing: een slechte oplossing zal op termijn nog altijd beter zijn dan helemaal geen oplossing.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans (N-VA): Ik zal me niet mengen in de discussie over welke oplossing de beste is. Het is een feit dat we nu zo ver staan en dat we naar een oplossing evolueren. Wat me vooral charmeerde in uw antwoord, minister, is dat u heel duidelijk hebt gesteld: we gaan verder, er is een duidelijke planning, bij de gunning van de werken moet ook het plan over de heel belangrijke ecologische verbinding rond zijn, alles wordt gecoördineerd door de VLM, die alles stap per stap uitwerkt, en de verbinding zal er komen. Dit is een horde die genomen is. Er is duidelijkheid dat de verbinding er komt, ook al twijfelt de heer Danen er nog aan.

Mijnheer Beenders, u spreekt van consensus, u zegt dat we aan één zeel moeten trekken. Dat is zo, maar dan wil ik toch een oproep richten tot u en uw partij. In de krant en op TV Limburg stelt mevrouw Lieten dat alles stil ligt in Limburg, dat er geen grote infrastructuurprojecten meer worden gerealiseerd en dat het tijd is om daar iets aan te doen. Ik wil u vragen om ook eens met mevrouw Lieten te

spreken, om haar uit te leggen wat hier vandaag in de commissie werd gezegd, zodat ze weet waarover het gaat en dat we vooruitgaan.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp·a): Ik wil daar graag op reageren, maar dan zou het over de inhoud van de vier belangrijke dossiers moeten gaan die gebaseerd zijn op uitspraken van collega's van u uit de Federale Regering. De feiten spreken voor zich. We voelen dat het consensusmodel, waar Limburg voor bekend is, vandaag onder druk staat. Dat moeten we te allen tijde vermijden.

Minister, ik wil u zeker adviseren om de vlucht vooruit te nemen en om vooral de garanties op de natuurcorridor in steen te zetten. U mag het niet bij woorden laten. U kunt ons wel met woorden overtuigen dat de verbinding er zeker zal komen, maar ik hoop dat u ons heel snel ook kunt overtuigen met feiten, met ingezette procedures en met afspraken die in steen gebeiteld staan. Zo kunnen we er absoluut zeker van zijn dat de beloofde hectaren ook echt gerealiseerd zullen worden. Ik heb er vandaag mijn twijfels nog over, het is aan u om ze weg te nemen. Ik raad u echt aan om snelheid te nemen in dit dossier.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ik wens de minister enkel nog te bedanken voor haar antwoorden. Ik hoop dat we heel snel vooruit zullen gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het wonen in scheepscontainers
– 1182 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp·a): Voorzitter, minister, collega's, het is geen geheim dat de woningmarkt al jaren onder druk staat. Dat komt natuurlijk doordat de bouwgronden die op de markt komen, heel schaars zijn, er wordt immers wat in reserve gehouden. Wegens demografische evoluties zien we ook dat er steeds meer woningen nodig zijn, gezinsverdunding is daar niet vreemd aan.

Het is dus niet bijzonder gek dat alternatieve woonvormen steeds meer ingang vinden. Het wonen in scheepscontainers is een van die alternatieve woonvormen. Een aantal architecten zien er wel heil in. Ze stellen dat ze deze scheepscontainers creatief kunnen benutten om er woningen van te maken. Ze wijzen op een aantal voordelen. Scheepscontainers zijn een stuk goedkoper dan de traditionele woningbouw en bovendien is een container zelfdragend zodat er niet in funderingen moet worden voorzien. Ze wijzen ook op het feit dat containers qua mobiliteit en modulariteit belangrijke troeven hebben. Ze zijn gestandaardiseerd en daardoor kunnen ze makkelijk op en naast elkaar worden gestapeld. De woning kan naar behoefte vergroten, verkleinen of de indeling kan worden veranderd. Vandaag kopen jonge mensen vaak een huis met het oog op een gezinsuitbreiding, waardoor ze in de beginjaren veel te groot wonen, net als in latere fases van het leven. Containerwoningen zouden een oplossing kunnen bieden aan dit probleem. Bovendien is het zo dat vandaag heel veel bouwgronden niet geactiveerd worden, ze blijven 'slapen'. Het verhuren van bouwgronden om er een scheepscontainer op te zetten, is misschien een mogelijkheid.

Misschien klinkt dit alles wat vergezocht, maar dat hoeft het niet te zijn. In Vlaanderen zijn we helemaal nog niet vertrouwd met dit soort woonvormen, maar in Nederland, Engeland en Amerika zijn de containers al vrij goed ingeburgerd. Er werden hotels van gemaakt, studentenwoningen, maar ook voor reguliere woningen zijn ze helemaal niet meer vreemd in andere landen.

Minister, hoe staat u tegenover het principe van wonen in scheepscontainers? Ze worden nu voorgesteld naar aanleiding van allerhande bouwbeurzen.

Bestaat er vandaag eigenlijk een kader voor wonen in scheepscontainers, want dat is niet helemaal duidelijk? Ziet u bepaalde problemen in de huidige regelgeving? Bent u bereid om te bekijken hoe dat kader eventueel moet worden aangepast om het wonen in scheepscontainers ontwikkelingskansen te geven?

Ziet u eventueel mogelijkheden om onbenutte, slapende bouwgronden te verhuren om er containerwoningen op te plaatsen?

Er is wel sprake van scheepscontainers, maar misschien moet ik nog even verduidelijken dat het uiteindelijk gewone woningen zijn die er ook uitzien als om het even welke andere woningen. Het is niet zo dat er gewoon een metalen container wordt neergepoot en dat daarmee de kous af is.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, minister, ik ben het volledig met mevrouw Hostekint eens dat we in Vlaanderen moeten durven nadenken over nieuwe en creatieve woonvormen. Ik vraag me alleen af of dit een trend is die we willen volgen. Ik wijs erop dat er vandaag al units geproduceerd worden en op de markt zijn. Het zijn geen containers, maar ze zijn ook wegneembaar, ze kunnen dus snel worden gemonteerd en even snel weer weggehaald worden. Ze hebben een heel ander uitzicht dan een scheepscontainer. Ze zijn ook voorzien van alle mogelijke vormen van domotica. Volgens mij behoren ze, tenzij ze ergens in een stedelijke context kunnen worden geïntegreerd in een of ander architecturaal waardevol project, niet tot de richting die wel willen inslaan, namelijk die van een goede ruimtelijke ordening.

Mevrouw Hostekint, ik druk mijn bezorgdheid uit over uw laatste vraag over het plaatsen van scheepscontainers op onbebouwde percelen. Een aantal jaar geleden heb ik met uw collega Mahassine een discussie gevoerd over tijdelijke units op percelen in afwachting van woningen die er gebouwd worden. De discussie ging over de vraag of we in een wettelijke context moeten voorzien of dit gewoon moeten gedogen. We moeten er alleszins voor zorgen dat zodra de woning er is, de unit weer verdwijnt. We waren het oneens over het feit of we al dan niet in een wettelijke context moeten voorzien. We waren het echt wel over eens dat zodra er een woning was, de unit zo snel mogelijk moet verdwijnen. Het lijkt me dus geen goed idee om zomaar units te plaatsen op onbebouwde percelen. Probeer de scheepscontainers zo veel mogelijk op de binnenvaart te krijgen en zo weinig mogelijk op onbebouwde percelen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, u herinnert zich wellicht nog uit de tijd dat we veel jonger waren, het sprookje over drie biggetjes. Ze bouwden in stro, in hout en in steen. De conclusie was dat steen het meeste degelijke materiaal was. Ondertussen zijn we al verder en wordt er opnieuw gebouwd met stro, is er houtskeletbouw en bouwen we ook nog altijd met steen. En er is nog veel meer, ook staal en beton zijn volwaardige bouwelementen. Ik en mijn fractie staan open voor het verder zoeken naar alternatieven, laat dat duidelijk zijn.

Ik heb toch een paar bedenkingen bij dit pleidooi om op een grotere schaal in te zetten op het bouwen en wonen in scheepscontainers.

Mevrouw Hostekint, het klopt dat er architecturaal heel mooie voorbeelden te vinden zijn van woningen die opgetrokken zijn uit scheepscontainers of op basis van scheepscontainers. Laten we eerlijk zijn: het tijdelijke karakter vervalt dan ook. Het wordt dan een vorm van bouwen met fundering, met alle mogelijke facilitaire voorzieningen die moeten worden aangelegd. Het tijdelijke aspect vervalt dan, het wordt gebruikmaken van beschikbaar materiaal: geen baksteen of beton, maar stalen containers.

Het ander aspect dat u aanhaalt, betreft eerder tijdelijke constructies. Ook daar zijn mooie voorbeelden van terug te vinden. Ik weet dat er een aantal projecten lopen in het teken van zorgwonen. Tijdelijk kan gebruik worden gemaakt van containers, maar zodra het project of de reden die door zorgwonen werd vooropgesteld, is uitgedoofd of is opgehouden met bestaan, kunnen de containers ook effectief verwijderd worden en blijft de impact op de ruimtelijke ordening beperkt.

Een ander aspect dat u ook aanhaalt, zij het indirect, is of dit een antwoord kan zijn op een vraag die op de woningmarkt bestaat en waar de sociale woningbouw zoals die zich nu ontwikkelt, met moeite aan tegemoet kan komen. Er wordt aan gewerkt en er zijn plannen. Dat valt buiten deze commissie, misschien is het iets voor de commissie Wonen. Daar stel ik vraagtekens bij.

We zijn geen voorstander van het uitoefenen van druk, in welke vorm ook, op privé-eigenaars van braakliggende, onbebouwde percelen om die ter beschikking te stellen voor het optrekken van tijdelijke scheepscontainers als woningen. Dat is in geen geval. Ik ben er niet helemaal van overtuigd of er een specifiek regelgevend kader nodig is. Er zijn al mogelijkheden, bijvoorbeeld een recht van opstal voor tijdelijke constructies of bewoningsvormen. Dit lijkt voldoende, maar we zullen zien wat de minister daar verder over zegt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik sluit me aan bij de laatste sprekers. Ik ben ook voorstander – het staat ook heel uitdrukkelijk in de beleidsnota – van alternatieve woonvormen. Die kunnen een oplossing bieden voor een stijgende vraag naar betaalbaar wonen en zuinig ruimtegebruik. Het voorbeeld van de scheepscontainers is relatief nieuw. Het roept nogal wat vragen op over vergunbaarheid, maar ook over ruimtelijke kwaliteit, tijdelijk ruimtegebruik en woonkwaliteit op zich. Zoals de voorzitter zegt, de containers zijn ondertussen verboden voor seizoenarbeiders, dus waarom zouden we daar definitief in gaan wonen?

Maar uiteraard staan techniek en evolutie niet stil. Het kan dus wel mogelijkheden bieden, maar het is op dit moment niet verboden. Het is gewoon onderworpen aan vergunningsplicht. Het kan dus al. Voor het plaatsen van een scheepscontainer moet men een gewone vergunningsaanvraag doen. Dan moet worden nagegaan of het verenigbaar is met de stedenbouwkundige en verkavelingsvoorschriften en met de goede ruimtelijke ordening. We gaan ervan uit dat de lokale besturen een belangrijke taak hebben om die voorschriften te toetsen en uit te zoeken of het voldoet aan de goede ruimtelijke ordening. De ter plaatse geldende voorschriften zoals gabarit, dakvorm, inpasbaarheid, gezondheid, functionele inpasbaarheid zijn belangrijk.

Het is niet vanzelfsprekend om dat algemeen te regelen, ook niet om algemene uitzonderingen te bepalen. Dat zou afbreuk kunnen doen aan bepaalde principes van subsidiariteit en goede ruimtelijke ordening.

Een scheepscontainer zal aangepast moeten zijn aan het huidig wooncomfort. We denken aan verluchting, isolatie, het momenteel geldende EPB-label en de Vlaamse Wooncode. Daar moet het allemaal aan voldoen. Die contexten zijn er nu al. Ik zie niet in waarom we een uitzondering moeten maken voor die scheepscontainers. Dat lijkt me niet wijs.

Het verhuren van grond kan juridisch perfect. Er zijn bepaalde instrumenten mogelijk. Het is op dit moment mogelijk. Er zijn niet veel remmingen. Alles moet in de lokale context worden bekeken. Op dit moment voel ik niet de noodzaak om daar algemene uitzonderingen voor te bepalen, zodat het overal kan worden neergeplant. Dat is niet de bedoeling. We staan er wel voor open.

Stel dat die vraag massaal komt, dat het echt een oplossing kan bieden voor bepaalde noden, dan zijn we bereid om er verder onderzoek naar te doen en te kijken of we moeten ingrijpen. Nu is het goed om de lokale besturen hun werk te laten doen. Veel lokale besturen staan open voor nieuwe woonvormen, wanneer die zich aandienen.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a): Minister, uw antwoord is bijzonder duidelijk. Ik wil toch reageren op de scepsis die ik bij sommige collega's hoor. Het is allerm minst mijn bedoeling om te pleiten voor ruimtelijke wanorde of voor kwalitatief ondermaatse woningen. Ik ben de laatste die dat zou doen.

Waar de huizenmarkt onder druk staat en gelet op de demografische evolutie en de steeds schaarser wordende ruimte in Vlaanderen, moeten we durven nadenken, niet alleen over deze vorm van wonen, maar over om het even welke alternatieve vorm die wonen betaalbaar en kwalitatief maakt en ervoor zorgt dat we in de toekomst allemaal een goede woning vinden. Ik pleit dus voor een zekere openheid. Dat is geen pleidooi voor of tegen, maar wel voor openheid naar nieuwe woonvormen.

Er zijn bijzonder mooie voorbeelden van wonen in scheepscontainers, en dat is met niets te vergelijken, zeker niet met containers waar seizoenarbeiders in worden gehuisvest. Dat zijn ten andere geen scheepscontainers, maar werfcontainers. Ik heb de buitenlandse voorbeelden ook alleen maar gezien op foto's, maar je kunt het absoluut niet vergelijken. Die woningen zien eruit als om het even welke andere woning in de straat. Ze hebben het voordeel dat ze moduleerbaar zijn. Je kunt de woning aanpassen naargelang van de levensfase en behoefte waarin je je bevindt op een bepaald moment. Je kunt de woning aanvullen als er kinderen komen, je kunt ze kleiner maken als dat niet meer nodig is. Dat is verstandig omgaan met ruimte. Daarom wil ik pleiten voor een zekere openheid voor die nieuwe woonvormen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Onze fractie wil alle mogelijke openheid tentoonspreiden voor nieuwe woonvormen. Als we spreken over gebouwen die al gemoduleerd zijn door scheepscontainers, dan is dat een ander verhaal dan het plaatsen van scheepscontainers op onbebouwde percelen. Daar zit een heel groot verschil tussen. Dat moet duidelijk zijn. We moeten waken over onze open ruimte en onze onbebouwde percelen, dat ze niet permanent worden ingenomen door goedkope scheepscontainers, want dan zijn we verkeerd bezig.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het kwaliteitslabel Blauwe Vlag aan de Vlaamse kust – 1159 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, al sinds 1987 bestaat het project Blauwe Vlag van de Foundation for Environmental Education (FEE), in Vlaanderen gecoördineerd door Bond Beter Leefmilieu. Het is een kwaliteitslabel voor jachthavens, stranden en zwemvijvers, en het geeft aan dat de plaats in kwestie zich onderscheidt door een goede waterkwaliteit, interne milieuzorg, milieueducatie en veiligheid. Het label moet elk jaar opnieuw worden verdiend en vernieuwd.

In 2014 wapperden er meer dan 4000 blauwe vlaggen in 49 landen. In Vlaanderen stonden er in het begin van de jaren 90 – van 1990 tot 1993 – een viertal blauwe vlaggen aan onze kust, en in het begin van de jaren 2000 – 2002 tot 2003 – ook nog eens een elftal. Door de manier waarop de zwemwaterkwaliteit toen werd gemeten, konden heel wat stranden de Blauwe Vlag niet krijgen of behouden. De kustgemeenten spraken onderling af om solidair te zijn en niet meer mee te doen aan het project. De Blauwe Vlag werd wel nog uitgereikt aan een aantal zwemvijvers en jachthavens. In 2014 waren er in Vlaanderen nog zeventien Blauwe Vlaggen: acht jachthavens en negen zwemstranden in het binnenland, maar dus niet aan de kust.

Nochtans wordt de aanwezigheid van een Blauwe Vlag op de stranden door sommige buitenlandse toeristen, bijvoorbeeld Duitsers en Nederlanders, erg op prijs gesteld. Het wordt beschouwd als een kwaliteitslabel. Bij ons vinden ze die dus niet of niet meer.

Door de verbetering van de zwemwaterkwaliteit enerzijds, en door de gewijzigde manier van beoordeling van en rapportering over de kwaliteit van het zwemwater anderzijds, zou het vandaag wellicht gemakkelijker zijn voor strandzones om een Blauwe Vlag te krijgen en te behouden. Er is niets nefaster dan zo'n Blauwe Vlag te hebben en die volgend jaar niet meer te hebben. Dan trek je geen toeristen aan, maar jaag je ze weg.

Minister, bent u van mening dat de zwemwaterkwaliteit het voor de kustgemeenten vandaag gemakkelijker maakt om een Blauwe Vlag te krijgen dan vroeger? Welke zwemzones aan de kust zouden, louter op basis van de zwemwaterkwaliteitsgegevens voor 2013 en/of 2014 een Blauwe Vlag kunnen krijgen? Abstractie makend dus van de andere criteria voor een Blauwe Vlag en alleen op basis van de zwemwaterkwaliteit. Bent u van plan te stimuleren dat ook de zwemzones aan de kust een Blauwe Vlag proberen te hijsen? Zo ja, hoe kunt u dat doen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, om de Blauwe Vlag te kunnen verkrijgen, moet een zwemzone aan verschillende vereisten voldoen, maar die kent u waarschijnlijk: sanitair, de producten waarmee de accommodatie wordt gereinigd, milieu-educatieve activiteiten enzovoort. De zwemwaterkwaliteit moet uitstekend zijn, en moet voldoen aan de Europese Zwemwaterrichtlijn. De kwaliteit is de laatste jaren enorm verbeterd. In 2014 voldeden 29 van de 42 zwemzones aan de kust aan de zwemwaterkwaliteitsvereisten van de Blauwe Vlag. In 2004, tien jaar geleden dus, was dat nog maar het geval voor 8 van de

op dat ogenblik 37 zwemzones. Dat is toch wel een spectaculaire verbetering. Op zich is dat goed nieuws.

Aan onze Belgische kust zijn er geen rechtstreekse lozingen meer. Dat is belangrijk om te vermelden. Er kan wel af en toe een probleem zijn. Wanneer er een heel hevige stortbui is, kan er een overstort zijn, waardoor alle afval rechtstreeks in de zee terecht komt; dat kan tijdelijk de waterkwaliteit beïnvloeden.

Bond Beter Leefmilieu neemt initiatieven om de Blauwe Vlag aan de stranden te promoten en doet dat onder meer via het overlegplatform van de kustburgemeesters. Het staat garant voor duurzaam watertoerisme. Je moet aan een aantal voorwaarden voldoen en een aanvraag indienen, en dan wordt je gecontroleerd en krijg je die vlag. Op het vlak van waterkwaliteit voldoet een groot deel van de stranden aan die normen. Het zijn de kustgemeenten die zich moeten engageren en de vraag stellen. Dat is goed en dat kunnen we zo behouden. Het is altijd een toeristische troef als je dat label kunt gebruiken. Het is onze bedoeling om dat zo vrijwillig te behouden.

Ik heb een overzichtje mee van de zwemzones aan de kust. Ik zal dat via het secretariaat bezorgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, dank dat u het overzicht van de zwemzones aan de kust hebt meegenomen. Dan weet ik waar naartoe de komende zomer.

U hebt gelijk als u zegt dat het aan de kustburgemeesters is. Het is niet slecht dat ze dat in overleg doen. Het overlegplatform van de kustburgemeesters heeft voor bepaalde thema's goed gewerkt. Zij moeten dat initiatief behouden. Het doel van mijn vraag was – en uw antwoord sterkt me daarin – aan de burgemeesters aan te tonen dat het in tegenstelling tot tien jaar geleden, vandaag misschien wel interessant zou zijn om weer in dat project te stappen. Als ze op basis van de gegevens die we nu hebben en de metingen en rapporteringen van de voorbije jaren zullen beseffen dat ze meer kans maken om die vlag te krijgen en te behouden, dan kunnen ze dat misschien wel doen.

Minister, als u zegt dat u zelf niet stimulerend gaat optreden, dan zullen we dat op een andere manier doen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Als burgemeester van een gemeente met een ondertussen al meerdere jaren een Blauwe Vlag bezittende zwemvijver, kan ik zeggen dat die vlag op het vlak van toerisme een belangrijke uitstraling heeft. Anderzijds vergt het wel inspanningen van het lokaal bestuur om te voldoen aan de normen.

Daarom is het belangrijk dat de lokale besturen er zelf werk van maken. Het zijn zij die telkens opnieuw aan de normen zullen moeten voldoen en er de nodige inspanningen voor zullen moeten leveren. Maar het is doenbaar. En met zo'n positieve uitstraling voor het toerisme is het terecht dat u dat aanhaalt, mijnheer Vandaele.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Nadat ik alle zwemzones aan de kust heb bezocht, zal ik ook naar uw vijver komen kijken.

De voorzitter: Heel graag, mijnheer Vandaele.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over te hoge stikstofwaarden bij verkeersassen – 1222 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): De hoeveelheid fijn stof in de Vlaamse en Brusselse lucht neemt af, maar het niveau aan stikstofdioxide blijft gevaarlijk hoog, vooral langs drukke verkeersassen. Dat blijkt uit de nieuwste cijfers over luchtvervuiling, die brusselnieuws.be kon inkijken. De resultaten worden verkregen op basis van een model dat zich baseert op metingen op vaste punten en op verkeerstellingen. Dat laat toe om erg gedetailleerd, bijna tot op straatniveau, te gaan kijken hoe het staat met een welbepaald soort luchtvervuiling. De oefening wordt jaarlijks gemaakt door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en de Intergewestelijke Cel voor Leefmilieu (IRCEL).

Stikstofdioxide (NO₂) is schadelijk voor het milieu en gevaarlijk voor de luchtwegen van de mens. Ik geef enkele citaten van Frans Fierens, expert van IRCEL: "De uitstoot van benzine-wagens is beperkt. Het zijn vooral de dieselrijders." "Op drukke verkeersassen en in de straten daaromheen blijven de concentraties op jaarbasis gemiddeld hoger dan de EU-grenswaarde van 40 microgram per kubieke meter. Die waarden daalden de voorbije jaren amper. NO₂ wordt vooral veroorzaakt door lokale uitstoot." "Nieuwe dieselwagens produceren evenveel stikstofdioxide als oudere modellen van 20 jaar geleden. De normen die Europa de autoconstructeurs oplegt, zijn weinig realistisch. Ze laten die wagens tergend traag optrekken op de testbank, monteren de airco eruit. Op die manier is het vrij makkelijk om onder de NO₂-limieten te blijven."

In vrachtwagens worden nu al systemen ingebouwd die NO₂ afbreken op basis van ureum. Dat is blijkbaar efficiënt, maar ook duur, en bestaat dus voorlopig alleen in personenwagens uit het duurdere gamma. In het verleden voerde het departement LNE een knelpuntanalyse uit voor de Vlaamse gemeenten. Daaruit besloot het dat voor 144 gemeenten de NO₂-concentratie voor 2010 hoger dan of gelijk was aan 40 microgram per kubieke meter.

Met het doel de luchtkwaliteitsnormen voor NO₂ te halen tegen uiterlijk 2015, keurde de Vlaamse Regering op 30 maart 2012 het luchtkwaliteitsplan goed met 72 acties. Het plan richt zich voornamelijk op het wegverkeer. Eerder, in 2008, werd een Actieplan fijn stof en NO₂ in de Antwerpse haven en de stad Antwerpen uitgetekend, dat werd aangepast met een nieuw actieplan voor de periode 2014 - 2018, omdat de normen niet overal werden gehaald.

Minister, klopt het dat we de Europese jaarwaarden voor NO₂ op jaarbasis niet halen nabij drukke verkeersassen?

De meest recente cijfers zijn die van 2013. In welke mate zal het Vlaamse luchtkwaliteitsplan een afdoend antwoord zijn op die tegenvallende resultaten? Wordt het plan nog scherper gesteld? Of zullen de huidige acties volgens u volstaan om voor 2014 en volgende jaren betere resultaten op te tekenen? Zo ja, op basis waarvan gaat u daarvan uit?

IRCEL ziet vooral de dieselwagens als oorzaak van de te hoge waarden. Aangezien die normen Europees bepaald worden, welke Vlaamse instrumenten hebt u nog achter de hand om de uitstoot van dieselwagens binnen de perken te houden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, de voorlopige cijfers van 2014 tonen aan dat op twee meetpunten in de agglomeratie Antwerpen er inderdaad een overschrijding is, namelijk in de meetpunten Borgerhout en Borgerhout-straatkant. Die zijn gelegen op 20 en 5 meter van een drukke toegangsweg naar Antwerpen. Er zijn ook studies geweest in 2010 en 2013 van de VMM. Die geven aan dat in een aantal Vlaamse steden de jaargrenswaarden voor stikstofdioxide inderdaad wordt overschreden op de drukke, specifiek invalswegen en vooral de straat canyons. Dat zijn smalle straten met hoge bebouwing, waar de lucht blijft hangen.

De acties die wij ondernemen, zijn opgenomen in het Vlaams luchtkwaliteitsplan. Dat is goedgekeurd. Ze hebben als doel de Europese normen te halen. Elk jaar wordt er over de stand van zaken gerapporteerd.

Het klopt dat vooral dieselwagens een zeer hoog aandeel hebben. Dit probleem is sterk gelinkt aan de Europese testcycli en meetmethodes. Juist daarom is Europa nu bezig om dat te herwerken om de reële uitstoot in kaart te brengen. Hoewel de normen, testcycli en meetmethodes Europees bepaald worden, hebben wij natuurlijk ook een aantal instrumenten. U kent die. We doen dat samen met Mobiliteit en soms met de minister bevoegd voor fiscaliteit en begroting. Om de milieu-impact te verminderen is het belangrijk dat de verkeersintensiteit over de weg wordt beheerst. Daar is natuurlijk het openbaar vervoer een belangrijk alternatief. Dan denk ik aan de zware investeringen die we in De Lijn doen, maar ook aan de investeringen die mijn collega-minister Weyts doet op het vlak van verkeersdoorstroming. Ook het aandeel dieselwagens moet worden beheerst. Bijvoorbeeld via de vergroening van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) hebben we daaraan gewerkt en is er een trendbreuk gekomen. Het aantal nieuw ingeschreven benzine wagens loopt op. Nu zullen we ook werk maken van de vergroening van de jaarlijkse verkeersbelasting.

Het aantal nieuw ingeschreven elektrische voertuigen en wagens op cng en lng blijft beperkt, maar er moeten nog andere acties worden genomen door de Vlaamse Regering. Vooral de infrastructuur is daar nog een probleem, vooral voor laadpalen en dergelijke. U weet dat we vanuit het klimaatbeleid dat mee hebben gesubsidieerd. Onder andere minister Turtelboom maakt daar werk van met de centen uit het klimaatbeleid.

Voorts werk ik aan een wettelijk kader voor lage-emissiezones zodat lokale overheden maatregelen kunnen treffen langs die specifieke assen, wat belangrijk is. Er worden ook positieve effecten verwacht van de kilometerheffing voor vrachtwagens. Ook dat wordt gedifferentieerd op basis van de uitstoot.

Dat is wat we doen, collega, om de uitstoot van stikstofwaarden nog naar beneden te krijgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u signaleert inderdaad de Europese context. We weten dat de werkelijke uitstoot van dieselwagens vele keren hoger is dan blijkt uit de testcyclus New European Driving Cycle (NEDC). Zo nieuw is die al niet meer, die is al enkele jaren oud. Dat is inderdaad ook de reden waarom wij destijds bij het invoeren van de nieuwe BIV zijn afgestapt van het louter volgen van het Europese kader en we de weging van de parameters hebben verfijnd.

De Euro 6-norm is dat maximum 80 milligram per kilometer stikstofoxide mag worden uitgestoten, maar volgens die NEDC is er geen vuiltje aan de lucht, men blijft daar gemakkelijk onder. Maar zoals ik net zei, zijn de tests op de testbank

eigenlijk totaal onrealistisch: veel te lage toeren, zeer traag optrekken, speciale banden gebruiken om de rolweerstand te verminderen enzovoort. Maar intussen zijn er nieuwe meetmethodes. De PEMS-toestellen (Portable Emissions Measurement Systems) worden in de wagen gemonteerd en doen metingen op basis van een realistisch rijparcours. De resultaten van dergelijke metingen zijn bijna beangstigend. Met PEMS komt een diesel gemiddeld aan zeven keer de wettelijk toegelaten EU-norm. De grootste afwijking is trouwens niet zeven keer, maar factor twintig, terwijl sommige diesels wel voldoen aan de norm. De technologie is beschikbaar maar wordt blijkbaar niet toegepast.

U zei dat er op EU-niveau plannen zijn om de realistische meetmethode PEMS in de plaats te laten komen van de NEDC, eigenlijk al vanaf 2017. Wel zou men nog een maximale afwijking van 50 procent tolereren. Dat vind ik ook al beangstigend, maar goed. Dat betekent dat je in de praktijk nog 120 milligram per kilometer stikstofoxide mag uitstoten in plaats van 80.

Minister, ik laat me vertellen dat de drie gewesten in België inmiddels hebben ingestemd met die Europese plannen. Klopt dat? Gaat ook Vlaanderen, gaat ook u ermee akkoord dat Europa de meetmethode aanpast?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wij zijn het natuurlijk eens met Europa dat we moeten kijken naar de reële uitstoot en dat je pas op basis daarvan kunt weten wat het effect is. Op basis daarvan kan je ook onder andere de automobilititeit en de vooropgestelde doelstellingen in dat verband halen. Het is ook belangrijk dat die zaken stapsgewijs gebeuren. We moeten ook altijd rekening houden met de uitstoot en met het feit dat het op langere termijn moet worden gepland, als de uitstootnormen veranderen. Het klopt dat dit besproken is om een Europees standpunt in te nemen en dat wij ermee akkoord gaan dat er rekening wordt gehouden met de Real Driving Emissions van de wagens zodat op die manier de reële emissies beter in kaart zullen worden gebracht.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik denk inderdaad dat het de hoogste tijd wordt om die klik te maken. De technologie is blijkbaar voorhanden. Het is niet zo dat dit nu ineens uit de lucht valt. Men heeft eigenlijk al ten tijde van Euro 5 gezegd dat het allemaal heel snel in orde kwam. Intussen zijn we aan de Euro 6-norm. De technologie is er. Het kan en het is in ons aller belang en voor de gezondheid van de mensen belangrijk dat die klik wordt gemaakt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.